

volj srčna, da odkrito prizna, da je že sita vojne. Najbolj veselo je odgovoril pisatelj Marton, ki ni, kakor večina, odgovoril na vprašanje s protivprašanjem: »Sem li prerok?« marveč je jasno in odločno izrazil: »Ta vojna more trajati najdlje še dva meseca — ker dlje časa ne vzdrže več moje finančne razmere.«

ASTRIJSKA RDEČA KNJIGA.

Z Dunaja poročajo: Zunanje ministrstvo pripravlja zbirko diplomatskih dokumentov, ki pojasnjujejo stališče in vlogo monarhije pri sedanjem evropskem konfliktu. Publikacija izide kot »rdeča knjiga«.

BREZPLAČNO PREVAŽANJE DARIL ZA »RDEČI KRIŽ«.

S takojšnjo veljavnostjo do preklica, najdalje pa do 1. februarja 1915 se dovoli na vseh, v obratu c. kr. avstrijskih državnih železnic stoječih normalno in ozkotirnih progah za darila, ki se oddajo za »Rdeči križ« kot brzovozno ali vozno blago, brezplačno prevažanje pod naslednjimi pogoji: 1. Olajšava velja za blago, ki je pripravno za osebno uporabo ranjenih ali bolnih vojakov in za potrebščine v bolnicah. Vse predmete, ki očitno nimajo teh lastnosti, izključijo odpošilne postaje od te olajšave. 2. Kot prejemnika pošiljatev morata biti napisana v vozni listih Avstrijska družba »Rdečega križa« na Dunaju ali društvo avstrijske družbe »Rdečega križa«. Društva se nazivljajo: Deželno pomožno društvo Rdečega križa, Gospejno pomožno društvo Rdečega križa, Deželno in gospejno pomožno društvo Rdečega križa, itd. 3. Označbi vsebine v vozni listih mora biti že pri oddaji pripisan pristavek: »Prostovoljna darila za Rdeči križ«. 4. Predjmi in povzeta po dohodu so izključena pri posluževanju te olajšave. Podrobna pojasnila dajejo postaje.

OPROSTITEV OD ČRNOVOJNJSKE SLUŽBE NA OGRSKEM.

Listi poročajo: Poljedelski minister baron Ghillany je izdal naredbo, ki je pozvala oblasti, da predložijo do 5. januarja 1915 imena vseh onih črnovojnikov, rojenih v letih 1873. do 1890., ki so nujno potrebni v gospodarskih in poljedelskih institucijah, da se oprostijo vojaške službe.

VOLITVE V OBČINSKE ZASTOPE ODLOŽENE.

Kor. urad poroča: Zaradi obvezne aktivne vojaške službe ne more mnogo moških, ki so upravičeni, udeležiti se volitev v občinske zastope, izvrševati te svoje volilne pravice, dokler so vpoklicani pod orožje. Ker je s tem izključeno od volitev tako znatno število volilcev, bi to utegnlo vplivati na izid volitev ter provzročiti uspehe, ki bi nikakor ne odgovarjali pravi sestavi volilstva. Vrhutega pa aktivno službujoče vojaške osebe tudi nimajo pasivne volilne pravice, tako da bi mnogo občinskih odbornikov, ki so že delovali na polju občinske uprave, ne moglo biti iznova poklicanih na svoja prejšnja mesta. Ta položaj je vlado spodbudil, da je v soglasju z mnogimi tozadevnimi željami, ki so ji došle od prebivalstva samega, deželnim oblastvom, ki pridejo pri tem v poštev, poslala primerna navodila glede odložitve volitev v občinske zastope, ki bi se po določbah občinskih redov morda imele izvršiti.

TRAGIKA OBMEJNIH POKRAJIN.

»Kölnische Volkszeitung« poroča iz Alzacije-Lotaringije: Slučaji, da si stoje v krvavi borbi na zapadni fronti prijatelji in sorodniki nasproti, so v Alzaciji-Lotaringiji jako številni. Ni je skoro starejše rodovine, ki bi ne imela tam in tu sorodnikov in znancev, in sicer pogosto jako bližnje pripadnike ožjega in širšega rodovinskega kroga. Tako mi je še pred kratkim tožila mati nekega mladega lotarinškega učitelja, ki se nahaja istotako v vojni, da je ne muči samo skrb za njenega edinega sina, ampak predvsem strašna misel, da bi se mogla kdaj srečati v boju njena oba brata, od katerih se nahaja eden v nemški, drugi pa v francoski armadi in sta oba pustila doma ženo in otroke. Da si stoje nasproti bratanci, to se smatra v Alzaciji že kot nekaj samo ob sebi umljivega. Pred kratkim je prišla mimo neke vojaške železniške čuvajnice četa francoskih ujetnikov. Straža je obstojala večinoma iz samih lotarinških črnovojnikov. Neki vojak iz Lamberga je zaklical glasno: »Ali ni nobenih lotarinških bratov!« — »Da!« mu je odgovoril nekdo, »jaz

sem sin posestnika A. V. iz Lamberga.« Slučaj je nanesel, da se je med stražo čuvajnice nahajal ravno njegov bratranec. Snidenje je bilo seveda silno iskreno in presrčno. Če bi preiskavali, bi videli v tej vojni še na stotine in tisoče takih slučajev.

MEDNARODNA MIROVNA KONFERENCA V KOPENHAGNU.

Korespondenčni urad poroča: V Kopenhagen sklicana mednarodna mirovna konferenca je določena za 17. in 18. januarja 1915. Časopisje in občinstvo je izključeno od posvetovanj. — V zvezi s konferenco se vrši velika javna manifestacija za mir.

OGRSKI UČITELJI V VOJNI.

Po neki privatni statistiki se nahaja 4906 ogrskih učiteljev na bojiščih. Od teh jih je bilo 206 že ranjenih, 41 jih je padlo.

DELO SLOVENSKEGA UČITELJSTVA ZA »RDEČI KRIŽ«.

Šolsko vodstvo v Vipoljih v Brdih 40 K; šola v Ormožu-okolici 154 K + 19 K 67 vin. = 173 K 67 vin.; učiteljstvo obeh ljudskih šol v Spodnji Šiški 15 K; šolska prireditelj v Gorenjem Logatcu 145 K 24 v.; prireditelj v Dolenjem Logatcu s sodelovanjem šolske mladine 800 K; šola v Velikih Laščah 800 K; učiteljstvo C. M. šol v Trstu 10 K; učiteljica Ana Somrakova zbirko »Zaveze učiteljev« v Velikih Laščah 12 K; Josip Terčak, šol. voditelj v Ksaveriju, nabral 212 K 95 vin.; učiteljstvo v Ksaveriju nabralo 76 K 40 vin.; učiteljice dekliške šole v Hrasniku namesto cvetk na krsto gospe Umbergerjeve 10 K; nekatere slovenske ljudske šole v Istri (glej notico z Brega med istrskimi vestmi v današnji številki!) 403 K 33 vin.; šolska mladina v Plaveh pri Gorici 52 K 22 vin.; skupaj 2750 K 81 vin.

V zadnji številki izkazanih . . . K 12634:42
Danes izkazanih K 2750:81
Doslej nabranih K 15385:23

Prosimo nadaljnih obvestil, oziroma iz popolnil dosežanih izkazov!

Dvajseti občni zbor „Društva za zgradbo Učiteljskega Konvikta“.

Dne 28. decembra 1914 l. je imelo Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta svoj redni letni občni zbor v načelstveni sobi Učiteljske tiskarne. Zborovanje je otvoril društveni predsednik tov. Jakob Furlan s prijaznim pozdravom na prisotne. Ko omenja uspešno delovanje društva, poda besedo društvemu tajniku tov. Juraju Režku, ki izvaja sledeče:

Slavni občni zbor!

Na današnji dan, v dan nedolžnih otročičev, se je bilo pred 20. leti ustanovilo naše društvo s preblagim namenom, postaviti dom, ki bodi zavetišče osiroteli deci naših tovarišev. Obhajamo torej dvajsetletnico svojega društvenega obstanka. To svojo 20letnico smo hoteli bolj slovesno obhajati in prirediti po krajevnih razmerah tuintam koncerte in veselice, s čigar dohodki naj bi se dvignil naš zgradbeni kapital. Toda mi smo obračali, dogodki časa pa so obrnili vse drugače.

Prišli so žalostni in težki časi za vse avstrijske narode in stanovce. Zlobna morilčeva roka je uničila dvoje najblažjih src, našega prestolonaslednika in njegovo soprogo, ki sta bila ponos, up in nada vse širne naše Avstrije. Da ob takem položaju ni bilo časa za koncerte in veselice, je pač umevno, s tem pa so nam tudi izostali mnogi dohodki.

Kmalu potem je izbruhnila vojna, in pozabiti smo morali zopet nase, pa misliti, delati in zbirati za hrabre naše vojake. V podporo tem vrlim našim bojevnikom je z ostalimi našimi društvi tudi naše društvo takoj med prvimi prispevalo z zneskom 350 K za »Rdeči križ«.

Pa navzlic vsem tem težkim razmeram smo delali in storili za društvene namene, kakor boste čuli iz blagajnikovega poročila, da se je tudi v tem letu izdatno dvignil naš zgradbeni kapital. K temu pa so nam pripomogli naši stari zavedni člani izmed učiteljstva in naši dobri prijatelji-podporniki. Res je število članov glede na skupno število slovenskega učiteljstva še vedno jako majhno in bi ob nekoliko večji stanovski zavednosti bilo lahko mnogo

boljše, zato pa izrekamo toliko iskrenejšo zahvalo tem zvestim svojim članom.

Med mnogimi dobrotniki svojimi se moramo v prvi vrsti prehvaležno spomniti svojega preblagega vladarja, ki je z Najvišjim sklepom z dne 10. julija 1914 milostno odredil blagovolil, da se iz dohodkov dobrodelne državne loterije našemu društvu izplača znesek 3468 K 65 v. (Slava mu!)

Drugi veliki naš dobrotnik je vele-slavni občinski zastop ljubljanski, ki je bil v svoji javni seji dne 31. decembra 1904 sklenil, da se v podporo našemu društvu skozi 10 let izplača po 500 K, in smo letos izplačana prejeli zadnja dva obroka 1000 K.

Pozabile pa nas niso tudi v tem letu mnoge naše posojilnice in hranilnice, da, celo dve sodni poravnavi po 50 K sta se izvršili našemu društvu v korist.

Lep dohodek nam je prinesel zopet naš »gospodarski program«, le žal, da se ga navzlic vsakoletnim priporočilom tako malo držimo. Tvrdba Grubbauer nas je podprla z lepo vsoto 700 K; njej so se pridružile s precejšnjimi doneski tvrde: Janko Češnik, Gričar in Mejač, Fr. Ks. Souvan in Marija Tičar. Vse te naše dobrotnike in podpornike kar najtopleje priporočamo našemu učiteljstvu, ker roka umiva roko.

Preskrbeli smo naši mladini tudi letos za duševno hrano dobro berivo, ker smo založili in izdali Ivo Troštove zbrane spise »Moja setev« I. zvezek, v tisku pa je že tudi njegov II. zvezek in A. Rapetov IV. in V. zvezek. Naši krajni šolski sveti in šolska vodstva pa naj poskrbe, da pridejo ti spisi naši mladini v roke v čim večjem številu. Natisniti smo dali v 10.000 izvodih tudi Janko Žirovnikove »Narodne pesmi« III. zvezek, ki jih naša šolska in odrasla mladina tako rada prebira in prepeva.

Razpisali smo tudi z ozirom na sedanje vojne dogodke dvoje pisateljskih nagrad po 150 K in 100 K z namenom, zbu-jati v slovenski mladini patriotski čut ter ljubezen do cesarja in domovine, poveljčevati junaštvo naših vojakov, navduševati za stalno slovo med avstrijskimi narodi. Prejeli smo 7 tekmovalnih spisov, ki se bodo dali v presojo za to odbranemu odseku.

Na lanskem občnem zboru odobreno V. mesto »Cesarja Francá Jožefa I. jubilejske ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem« smo izmed dveh priglasenih prosilcev oddali Kazimirju Pretnarju, di-jaku VI. gimn. razreda. Ob cesarjevem 66letnem vladarskem jubileju je bilo torej obdarovanih pet učiteljskih sirot po 80 K.

Ako še povem, da je društvene posle vodil in opravljal dosežani odbor, je s tem moje skromno poročilo pri kraju.

Naše društvo šteje letos 63 pokroviteljev, 220 pravih članov in 105 podpornikov.

Končno izrekamo vsem dobrim in blagim dobrotnikom in podpornikom še na tem mestu svojo najsrčnejšo zahvalo. Da nam jih Bog poživi! (Splošno odobranje.)

Ko se je vzelo tajniško poročilo brez debate in odobruje na znanje, je dobil

besedo društveni blagajnik tov. Jakob Dimnik, ki je poročal tako-le:

Slavni občni zbor!

Od zore do mraka sred trdega dela za blagor človeštva živeli vse dni! »Uč. T.« 1913.

Danes praznuje naše društvo dvajsetletnico svojega obstanka in z društvom praznujemo ta dvajsetletni jubilej tudi trije odborniki, in sicer: tov. Režek, Furlan in jaz. Tov. Režek in moja malenkost sva vseh teh 20 let društvena funkcionarja, in sicer tov. Juraj Režek tajnik in jaz pa blagajnik. Tov. Jakob Furlan je bil do leta 1904. odbornik, l. 1904. drugi podpredsednik in od leta 1905. je pa predsednik. Odbor za l. upravno leto je bil pa sledeči:

Zumer Andrej, predsednik;
Raktelj Fran. I. podpredsednik;
Keceč Alojzij, II. podpredsednik;

Režek Juraj, tajnik;
Dimnik Jakob, blagajnik;
Cepuder Josip, Furlan Jakob, Janežič Janko in Likar Janko, odborniki.

Izvemši prvega društvenega leta je ves čas v odboru tudi tov. Engelbert Gangl.

Prvi društveni predsednik je bil pokojni Andrej Žumer, in sicer do leta 1902. Tega leta je bil izvoljen predsednikom tov. Frančišek Gaberšek. Na občnem zboru leta 1903. je tov. Gaberšek odložil to častno mesto. Namesto njega je prevzel predsedniško mesto I. podpredsednik tov. Josip Cepuder, ki se je pa kmalu po občnem zboru odpovedal; zato je vodil društvene posle l. 1904. II. podpredsednik tov. Jakob Furlan, ki je bil naslednje leto izvoljen predsednikom. Od leta 1905. dalje je tov. Jakob Furlan predsednik, tov. Luka Jelenc I. podpredsednik in tov. Ignacij Križman pa II. podpredsednik.

Posel pregledovalca računov pa opravilja najdlje in tudi kar najbolj vestno tov. Alojzij Keceč, in sicer od 1901 dalje.

Prva leta sta bila prav delavna društvena odbornika tudi tovariš Fran Črnagoj in Janko Likar, ki sta se pa leta 1905., ko smo razširili društveni delokrog tudi na Primorsko in Štajersko, prostovoljno umaknila na ljubo dvema tovarišema iz naših sosednih slovenskih dežel.

Po tem uvodu prihajam k blagajniškemu poročilu za tekoče leto. Podrobnosti ne bom navajal, ker sta to vse natančno pregledala pregledovalca računov in bosta tudi poročala, v kakšnem stanju se nahajajo računi. Omejil se bom — kakor lansko leto — na glavne podatke.

Lansko leto ob tem času je znašalo naše imetje brez zaloge knjig K 85.723:27, letos pa — brez zaloge knjig — 92.741:47 kron; napredovali smo torej za K 7018:20. Zaloga knjig je pa vredna po 35% odbitku K 15.000. Vse naše imetje znaša ob dvajsetletnem jubileju K 107.741:47. Rubikon je prekoračen; podvizati se moramo, da čimprej izpopolnimo tudi drugi stotisočak. In v to pomozi Bog!

Blagajnik tov. Jakob Dimnik poroča:

Računski zaključek za XX. upravno leto.

Letošnji promet.

Št.	Prejemki	K	h
1.	Saldo l. 1913	897	21
2.	Dividenda H. in P. U. K. za l. 1913	17	50
3.	Dividenda Učiteljske tiskarne	165	—
4.	Letnina in darila	5718	15
5.	Dvignjene obresti iz Mestne hranilnice Ljubljanske	471	27
6.	Dvig iz Kmetске posojilnice Ljubljanske okolice	350	—
7.	Kuponi dveh srečk	14	—
8.	Kuponi dveh obligacij	12	—
9.	Plačane obresti	2391	—
		10.036	13
Št.	Izdatki	K	h
1.	V Kmetsko posojilnico vložil	2900	—
2.	V Hranilnico in Posojilnico Učiteljskega Konvikta vložil	888	50
3.	Upravni stroški	645	80
4.	Učiteljski Tovariš za l. 1914	10	08
5.	Davek	130	22
6.	Avstrijski »Rdeči križ«	350	—
7.	Inserat v U. T.	50	—
8.	Ces. F. J. I. jub. ustanova	400	20
	Promet:	5.374	80
	Prejemki	K 10.036:13	
	Izdatki	5.374:80	
		K 15.410:93	
	Saldo l. 1914	K 4661:33	

II. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem tekočega leta K 10.757:57. Ta vsota daje po 5% na leto K 537:87 obrestí; zato naj se že 1. 1915 ustanovi novo in sicer šestomestno po 80 K na leto. C. F. J. I. jub. ustanovo uživajo:

I. mesto: Marija Osana, gojenka I. l. c. kr. učiteljica v Ljubljani.

II. mesto: Vinko Pegan, dijak I. real. razreda v Ljubljani.

III. mesto: Dragotin Tratnik, dijak II. real. razreda v Idriji.

IV. mesto: Srečko Razpotnik, gojenec IV. l. c. kr. učit. v Ljubljani.

V. mesto: Kazimir Pretnar, dijak VI. gimn. razreda v Ljubljani.

III. Obračun za zalogo knjig.

»Učiteljska tiskarna« ima proti 25% popusta v komisiji zalogo knjig, ki jih izdaje naše društvo. Obračun, ki ga je podala tiskarna dne 16. nov. t. l., je sledeči:

Št.	Prejemki	K	h	K	h
1.	Saldo 1. jan. 1914			430	74
2.	1328 komadov prodanih mladinskih spisov	1382	—		
3.	25% popusta Učiteljski tiskarni	345	50	1036	50
4.	1560 komadov prodanih Nar. pesmi	312	—		
5.	25% popusta Učiteljski tiskarni	78	—	234	—
Izdatki					
6.	Vezava Spisov Mišjakovega Julčka III.	165	60		
7.	Ivo Trošt: Moja setev I.	135	—		
8.	Tisk 2000 izvodov " I.	365	—		
9.	10.000 izvodov Narodne pesmi III.	730	—		
		1395	60		
10.	Saldo dne 16. nov. t. l.	305	64		
		1701	24	1701	24
Promet:					
	Prejemki K	1.701:24			
	Izdatki K	1.395:60			
		K 3056:84			
	Saldo (prebitok) K	305:24			

Prodalo se je torej do 16. nov. t. l. 1328 kom. mlad. spisov za K 1382 in pa 1560 komadov Janko Zirovnikovih Narodnih pesmi za 312 K. To znaša skupaj 1694 K. Če odštejemo od te vsote 25% popust Učit. tiskarni, ki znaša skupaj K 423:50, vidimo, da smo prejeli za naše knjige letos čistih K 1270:50.

IV. Vrednost zaloge še ne prodanih knjig.

1. Vrednost zaloge brez odbitka K 24065:—
2. 35% odbitek znaša 8422:—
3. Vrednost zaloge s 35% odbitkom 15643:—
4. Če odtegnemo še 643:—
5. Je zaloga knjig vredna najmanj K 15000:—

V. Bilanca.

1. Naloženo po 4 1/2 4 1/2 in 5% K 71687:85
 2. C. F. J. I. jub. ustanova 10757:57
 3. V zadolžnicah 3476:61
 4. V srečkah in obligacijah 858:11
 5. Zdradni deleži Učit. tisk. 1100:—
 6. Inventar 200:—
 7. Saldo 31. dec. 1914 4661:33
- Skupaj brez zaloge knjig K 92.741:47
8. Zaloga knjig 15.000:—
- Skupaj K 107.741:47

Ta vsota, ki dela čast vsem nam, je uspeh naših delavnih sil, ki so oprte in koreninijo v idealni stanovski zavesti in ljubezni. Vsi, kar je nas, se čutimo, da smo ljudje in bratje drug drugemu; vsi smo eno — in vsak je vse! Zato le po tem potu naprej, da čimprej dosežemo svoj cilj in smoter!

Zborovalci so pazno sledili točno sestavljenemu poročilu ter ga vzeli z odobravanjem in pritrjevanjem na znanje.

V imenu pregledovalcev računov poročila tov. Alojzija Kečeli, da so račun v vzornem redu, ter predlaga odboru absolutorij, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Poleg tega predlaga tudi, da se izreče blagajniku za vzorni red v blagajniški knjigi in na njega zaslužnem delovanju za društvo še posebej zahvala in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

V odbor za leto 1915. so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, in sicer ti-le tovariši:

Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Anton Gnus, Julij Slapšak in Andrej Rape, odborniki

Pregledovalci računov so postali tovariši: Alojzij Kečeli, Ivan Petrič, in Vendelin Sadar.

Predlogi: Ustanovi se nanovo VI. mesto Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske

ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem. (Sprejeto.)

Razpiše naj se v teku leta 1915. tudi IV. mesto te ustanove, ker bo Srečko Razpotnik končal svoje študije. (Sprejeto.)

Ko se izvoli še »jury« za presojo tekmovalnih mladinskih spisov, zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

Šestinsirideseti občni zbor „Slov. deželnega učiteljskega društva.“

Ker občni zbor zaradi slabe železniške zveze in zaradi sedanjih neugodnih razmer ni bil sklepčen, sta na željo navzočih tovariša tajnik in blagajnik prečitala vsak svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Josip Ambrožič poroča:

Slavni zbor!

Med dopisi, ki so došli društvu imam razglednico, na kateri stoji med drugim: »Regulacija učiteljskih plač ni v zadnji vrsti odvisna od naše agilnosti.«

Dasiravno je minilo leto dni od zadnjega občnega zbora našega društva, korakamo vendar še vedno po trnjevi poti nasproti končnemu smotru svojih zahtev, t. j. regulacija učiteljskih plač. Kakor so kazale razmere, bi se bilo to že zgodilo; toda prehiteli so nas svetovno važni dogodki.

Društvo je tudi letošnje leto vršilo dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim članom. Deputacija pod vodstvom tovariša Juraja Režka je bila dvakrat pri ekselenci gospodu baronu Schwarzu. Odsšla je z vtiskom, da je vlada regulaciji naših plač bolj naklonjena kakor kdaj prej.

Kakor stoji slovensko učitelstvo sedaj na straži s puško v roki za blagor domovine, tako bo v miru čvrsto na delu za svoje pravice. Slovensko deželno učiteljsko društvo je vedno in bo vselej storilo o pravem času korake, ki jih naše zahteve opravčujejo.

V boju za ugled in gnotno stanje nismo bili tudi letos osamljeni. Za zgled naj navedemo imena tovariških organizacij, ki so bile potom brošure »Dejanja govore« obveščena o pravnih in gnotnih razmerah učitelstva v vojvodini Kranjski: Nemško dež. učit. društvo na Češkem, nemško-moravska učit. zveza, nemško dež. učit. društvo v Šleziji, gornejavstrijško dež. učit. društvo, nižnejavstrijško dež. učit. društvo, salburško dež. učit. društvo, koroško nemško učit. društvo, zveza nemških učiteljev in učiteljic na Šta-

Tako tudi knjigotlačec Schwentner, ki bo pa s obračunom šele po novem letu. — Poročevalec

ierskem. Imenovanim društvom se za priznajo naklonjenost najlepše zahvaljujemo. Vsem organizacijam smo namreč poslali brošure v več izvodih. Razpečali smo jih tako, da nismo mogli biti nekaterim na zopetno uslugo. »Dejanja govore« so se tedaj čitala v nemškem in češkem prevodu. Zanimanje za brošure je bilo večje, kakor smo sami mislili. Neko društvo je odgovorilo, da hoče naše razmere opisati v svojem časopisu. Posebno delavno je bilo nemško učiteljsko društvo v Kočevju. Vedno nas je informiralo, kako naj nadaljujemo in kaj naj storimo. To društvo ima na razpolago poslance, ki imajo v deželi velik vpliv. Brošure so se poslate vsem državnim poslanecem ter raznim neučiteljskim organizacijam. Dobre informacije in potrebna navodila so nam dajali

naši poslanci Gangl, dr. Ravniher, Reisinger. Zato najlepša hvala!

Društvo je bilo vedno v stiku ne samo s člani, ampak s prijatelji našega stanu.

Slavni zbor! Ladije, s katero se vozimo po razburkanem morju, ne zapustimo. Od zahtev, t. j. reg. učiteljskih plač, ne odnehamo, dokler ne prikrmarimo v varno in svobodno pristanišče. Ta boji mora imeti za nas srečen izid.

Kančujem svoje kratko poročilo z upanjem, da se do prihodnjega občnega zbora uresničuje besede:

Plaćajte naše delo! Služimo domovini, in kdo je več!

Blagajnikovo poročilo.

Računski zaključek za XXXXVI. upravno leto.

Št.	Prejemki	K	h
1.	Saldo 31. decembra 1913	11	55
2.	Dvignjene obresti	227	69
3.	Društvenina	38	—
	Skupaj	277	24
Št.	Izdatki	K	h
1.	Upravni stroški	72	49
2.	Casopisi, publikacije, tiskovine	62	88
3.	Zavezi	20	10
4.	Davek	12	22
5.	J. Pretnarjev spomenik	20	—
6.	Avstrijski „Rdeči križ“	50	—
	Skupaj	237	69
Promet:			
	Prejemki K	277:24	
	Izdatki K	237:69	
		K 514:93	
	Saldo K	39:55	
Bilanca:			
	1. Saldo 31. dec. 1913	K	39:55
	2. J. Travnova zap.	5143:70	
	3. Vloga v H. J. P. U. K.	3:91	
	4. Delež	52:50	
	5. Učiteljski sklad	63:45	
	Skupaj	K 5271:11	

Slovenska Šolska Matica.

Do današnjega dne je pobralo članarino 43 poverjenikov, na dolgu jih je pa še 17, in sicer: a) na Kranjskem 3; b) na Štajerskem 6; c) na Goriškem 3; d) v Istri 3 in d) v Trstu z okolico pa 2. Knjige S. Š. M. se pridno tiskajo, zato prosimo p. n. poverjenike, da blagovolijo čimprej pobrati članarino. G. poverjenik Ljubljanske okolice je odšel iz okraja; zato prosimo p. n. učitelstvo tega okraja, da pošlje članarino kar naravnost na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljano. Kdor je zamudil plačati članarino svojemu poverjeniku, naj pošlje 4 K kar naravnost v Ljubljano, da ne bo imel dotični poverjenik nepotrebnih stroškov. Za Marenberški okraj je prevzela poverjeničstvo gospa Ana Hrenova, učiteljica na Muti, ker je njen soprog mobiliziran. Za Vranski okraj je prevzel poverjeničstvo tov. Ivan Kramer, nadučitelj na Vranskem. Učitelstvo sodnega okraja Komen naj pošlje članarino g. okr. šol. nadzorniku M. Kantetu v Sežano, ker je tov. Al. Macarol mobiliziran. Tako je tudi s tovaršem M. Kalanom iz Bovca; če se nihče pristočno ne oglasi, da bi pobral članarino za Bovški okraj, naj jo pošlje vsak zase v Ljubljano. Tako svetujemo sploh vsem tistim, ki slučajno nimajo poverjenika v dotičnem okraju. Odhor S. Š. M. bo potem že poskrbel, da bo vsak član prejel svoje knjige za 1. 1915.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Srednješolske vesti.

Srednješolske vesti.

Ravnateljske izpremembe na hrvaških gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Srića in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju, Ernest Pacher, je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

V Pazinu so pri črnovojniškem pregledovanju potrdili za vojake vse profesorje odtodne hrvatske gimnazije z edino izjemo profesorja Šaše Santla. Ako vse asistentirane profesorje pokličejo pod zastavo, bo jih na zavodu ostalo samo kakih pet, zaradi česar je jako dvomljivo, da bi

se mogel v H. tečaju na gimnaziji vršiti pouk.

Dijaške čepice v Dalmaciji. Dijaki na srednjih zavodih v Dalmaciji so prisiljeni, kakor smo že poročali, da nosijo predpisane čepice. Čepice so podobne onim, ki jih nosijo pomorski častniki. V zlatem okroglem obročku se nahaja znak, katerega zavodu pripada dotični dijak. Ako dijak poseča gimnazijo, ima v obročku črko »G«, ako obiskuje realko, ima črko »R«, ako pa poseča navtično šolo, pa črko »N.« Dijaki morajo te čepice nositi tako med šolskim letom, kakor tudi v počitnicah.

Profesorja dr. Šerko in Anton Lovše iz Novega mesta, nadporočnika v rezervi, se zdaj nahajata v bolnišnici v Sarajevu kot maroderja zaradi naporov na srbskem bojišču.

Iz naše organizacije. Kranjsko.

Kranjska okrajna učiteljska društva morajo plačati »Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu v Ljubljani vsako leto 3 krome članarine. Za leto 1914. so še na dolgu ta-le društva: črnomajško, kamniško, krško, logaško, postojnsko in radovljiško. Da bo red, zato prosimo tovariše predsednike in blagajnike teh društev, da store svojo dolžnost.

Pedagoški in znanstven list „Popotnik“ bode izhajal, dokler traja svetovna vojna, vsak drugi mesec, tako da bode izšli po dve številki skupaj, da ne bodo na škodi čitatelji. Prva številka izide 20. t. m.

VODSTVO ZAVEZE.

Književnost.

„Popotnik“ objavlja v 12. št. XXXV. letnika to vsebino: 1. Pav. Flerè. Svetovna vojna v ljudski šoli. 2. Miro Šijanec, Maribor: Dušni boji. 3. Dragotin Humek: Pouk v geometriji in geometrijskem risanju na meščanski šoli z ozirom na vsakdanje življenje. (Konec.) 4. Književno poročilo. 5. Razgled: Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Razine vesti. 6. Ob sklepu XXXV. letnika.

II. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem tekočega leta K 10.757:57. Ta vsota daje po 5% na leto K 537:87 obrestih; zato naj se že 1. 1915 ustanovi novo in sicer še sto mesto po 80 K na leto. C. F. J. I. jub. ustanovo uživajo:

I. mesto: Marija Osana, gojenka I. l. c. kr. učiteljica v Ljubljani.

II. mesto: Vinko Pegan, dijak I. real. razreda v Ljubljani.

III. mesto: Dragotin Tratnik, dijak II. real. razreda v Idriji.

IV. mesto: Srečko Razpotnik, gojenec IV. l. c. kr. učit. v Ljubljani.

V. mesto: Kazimir Pretnar, dijak VI. gimn. razreda v Ljubljani.

III. Obračun za zalogo knjig.

»Učiteljska tiskarna« ima proti 25% popusta v komisiji zalogo knjig, ki jih izdaje naše društvo. Obračun, ki ga je podala tiskarna dne 16. nov. t. l., je sledeči:

Št.	Prejemki	K	h	K	h
1.	Saldo 1. jan. 1914			430	74
2.	1328 komadov prodanih mladinskih spisov	1382	—		
3.	25% popusta Učiteljski tiskarni	345	50	1036	50
4.	1560 komadov prodanih Nar. pesmi	312	—		
5.	25% popusta Učiteljski tiskarni	78	—	234	—
Izdatki					
6.	Vezava Spisov Mišjakovega Julčka III.	165	60		
7.	Ivo Trošt: Moja setev I.	135	—		
8.	Tisk 2000 izvodov " I.	365	—		
9.	10.000 izvodov Narodne pesmi III.	730	—		
		1395	60		
10.	Saldo dne 16. nov. t. l.	305	64		
		1701	24	1701	24
Promet:					
	Prejemki K	1.701:24			
	Izdatki K	1.395:60			
		K 305:64			
	Saldo (prebitok) K	305:24			

Prodalo se je torej do 16. nov. t. l. 1328 kom. mlad. spisov za K 1382 in pa 1560 komadov Janko Zirovnikovih Narodnih pesmi za 312 K. To znaša skupaj 1694 K. Če odštejemo od te vsote 25% popust Učit. tiskarni, ki znaša skupaj K 423:50, vidimo, da smo prejeli za naše knjige letos čistih K 1270:50.

IV. Vrednost zaloge še ne prodanih knjig.

1. Vrednost zaloge brez odbitka K 24065:—
2. 35% odbitek znaša 8422:—
3. Vrednost zaloge s 35% odbitkom 15643:—
4. Če odtegnemo še 643:—
5. Je zaloga knjig vredna najmanj K 15000:—

V. Bilanca.

1. Naloženo po 4 1/2 4 1/2 in 5% K 71687:85
 2. C. F. J. I. jub. ustanova 10757:57
 3. V zadolžnicah 3476:61
 4. V srečkah in obligacijah 858:11
 5. Zdrušni deleži Učit. tisk. 1100:—
 6. Inventar 200:—
 7. Saldo 31. dec. 1914 4661:33
- Skupaj brez zaloge knjig K 92.741:47
8. Zaloga knjig 15.000:—
- Skupaj K 107.741:47

Ta vsota, ki dela čast vsem nam, je uspeh naših delavnih sil, ki so oprte in koreninijo v idealni stanovski zavesti in ljubezni. Vsi, kar je nas, se čutimo, da smo ljudje in bratje drug drugemu; vsi smo eno — in vsak je vse! Zato le po tem potu naprej, da čimprej dosežemo svoj cilj in smoter!

Zborovalci so pazno sledili točno sestavljenemu poročilu ter ga vzeli z odobravanjem in pritrjevanjem na znanje.

V imenu pregledovalcev računov poročila tov. Alojzija Kečeli, da so račun v vzornem redu, ter predlaga odboru absolutorij, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Poleg tega predlaga tudi, da se izreče blagajniku za vzorni red v blagajniški knjigi in na njega zaslužnem delovanju za društvo še posebej zahvala in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

V odbor za leto 1915. so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, in sicer ti-le tovariši:

Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Anton Gnus, Julij Slapšak in Andrej Rape, odborniki

Pregledovalci računov so postali tovariši: Alojzija Kečeli, Ivan Petrič, in Vendelin Sadar.

Predlogi: Ustanovi se nanovo VI. mesto Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske

ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem. (Sprejeto.)

Razpiše naj se v teku leta 1915. tudi IV. mesto te ustanove, ker bo Srečko Razpotnik končal svoje študije. (Sprejeto.)

Ko se izvoli še »jury« za presojo tekmovalnih mladinskih spisov, zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

Šestinsirideseti občni zbor „Slov. deželnega učiteljskega društva.“

Ker občni zbor zaradi slabe železniške zveze in zaradi sedanjih neugodnih razmer ni bil sklepčen, sta na željo navzočih tovariša tajnik in blagajnik prečitala vsak svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Josip Ambrožič poroča:

Slavni zbor!

Med dopisi, ki so došli društvu imam razglednico, na kateri stoji med drugim: »Regulacija učiteljskih plač ni v zadnji vrsti odvisna od naše agilnosti.«

Dasiravno je minilo leto dni od zadnjega občnega zbora našega društva, korakamo vendar še vedno po trnjevi poti nasproti končnemu smotru svojih zahtev, t. j. regulacija učiteljskih plač. Kakor so kazale razmere, bi se bilo to že zgodilo; toda prehiteli so nas svetovno važni dogodki.

Društvo je tudi letošnje leto vršilo dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim članom. Deputacija pod vodstvom tovariša Juraja Režka je bila dvakrat pri ekselenci gospodu baronu Schwarzu. Odsšla je z vtiskom, da je vlada regulaciji naših plač bolj naklonjena kakor kdaj prej.

Kakor stoji slovensko učitelstvo sedaj na straži s puško v roki za blagor domovine, tako bo v miru čvrsto na delu za svoje pravice. Slovensko deželno učiteljsko društvo je vedno in bo vselej storilo o pravem času korake, ki jih naše zahteve opravčujejo.

V boju za ugled in gnotno stanje nismo bili tudi letos osamljeni. Za zgled naj navedemo imena tovariških organizacij, ki so bile potom brošure »Dejanja govore« obveščena o pravnih in gnotnih razmerah učitelstva v vojvodini Kranjski: Nemško dež. učit. društvo na Češkem, nemško-moravska učit. zveza, nemško dež. učit. društvo v Šleziji, gornejavstrijško dež. učit. društvo, nižnejavstrijško dež. učit. društvo, salburško dež. učit. društvo, koroško nemško učit. društvo, zveza nemških učiteljev in učiteljic na Šta-

Tako tudi knjigotlačec Schwentner, ki bo pa obračun šele po novem letu. — Poročevalec

ierskem. Imenovanim društvom se za priznajo naklonjenost najlepše zahvaljujemo. Vsem organizacijam smo namreč poslali brošure v več izvodih. Razpečali smo jih tako, da nismo mogli biti nekaterim na zopetno uslugo. »Dejanja govore« so se tedaj čitala v nemškem in češkem prevodu. Zanimanje za brošure je bilo večje, kakor smo sami mislili. Neko društvo je odgovorilo, da hoče naše razmere opisati v svojem časopisu. Posebno delavno je bilo nemško učiteljsko društvo v Kočevju. Vedno nas je informiralo, kako naj nadaljujemo in kaj naj storimo. To društvo ima na razpolago poslance, ki imajo v deželi velik vpliv. Brošure so se poslate vsem državnim poslanecem ter raznim neučiteljskim organizacijam. Dobre informacije in potrebna navodila so nam dajali

naši poslanci Gangl, dr. Ravniher, Reisinger. Zato najlepša hvala!

Društvo je bilo vedno v stiku ne samo s člani, ampak s prijatelji našega stanu.

Slavni zbor! Ladije, s katero se vozimo po razburkanem morju, ne zapustimo. Od zahtev, t. j. reg. učiteljskih plač, ne odnehamo, dokler ne prikrmarimo v varno in svobodno pristanišče. Ta boji mora imeti za nas srečen izid.

Kančujem svoje kratko poročilo z upanjem, da se do prihodnjega občnega zbora uresničuje besede:

Plaćajte naše delo! Služimo domovini, in kdo je več!

Blagajnikovo poročilo.

Računski zaključek za XXXXVI. upravno leto.

Št.	Prejemki	K	h
1.	Saldo 31. decembra 1913	11	55
2.	Dvignjene obresti	227	69
3.	Društvenina	38	—
	Skupaj	277	24
Št.	Izdatki	K	h
1.	Upravni stroški	72	49
2.	Casopisi, publikacije, tiskovine	62	88
3.	Zavezi	20	10
4.	Davek	12	22
5.	J. Pretnarjev spomenik	20	—
6.	Avstrijski „Rdeči križ“	50	—
	Skupaj	237	69
Promet:			
	Prejemki K	277:24	
	Izdatki K	237:69	
		K 514:93	
	Saldo K	39:55	
Bilanca:			
	1. Saldo 31. dec. 1913	K	39:55
	2. J. Travnova zap.	5143:70	
	3. Vloga v H. J. P. U. K.	3:91	
	4. Delež	52:50	
	5. Učiteljski sklad	63:45	
	Skupaj	K 5271:11	

Slovenska Šolska Matica.

Do današnjega dne je pobralo članarino 43 poverjenikov, na dolgu jih je pa še 17, in sicer: a) na Kranjskem 3; b) na Štajerskem 6; c) na Goriškem 3; d) v Istri 3 in d) v Trstu z okolico pa 2. Knjige S. Š. M. se pridno tiskajo, zato prosimo p. n. poverjenike, da blagovolijo čimprej pobrati članarino. G. poverjenik Ljubljanske okolice je odšel iz okraja; zato prosimo p. n. učitelstvo tega okraja, da pošlje članarino kar naravnost na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljano. Kdor je zamudil plačati članarino svojemu poverjeniku, naj pošlje 4 K kar naravnost v Ljubljano, da ne bo imel dotični poverjenik nepotrebnih stroškov. Za Marenberški okraj je prevzela poverjeništvu gospa Ana Hrenova, učiteljica na Muti, ker je njen soprog mobiliziran. Za Vranski okraj je prevzel poverjeništvu tov. Ivan Kramer, nadučitelj na Vranskem. Učitelstvo sodnega okraja Komen naj pošlje članarino g. okr. šol. nadzorniku M. Kantetu v Sežano, ker je tov. Al. Macarol mobiliziran. Tako je tudi s tovaršem M. Kalanom iz Bovca; če se nihče pristočno ne oglasi, da bi pobral članarino za Bovški okraj, naj jo pošlje vsak zase v Ljubljano. Tako svetujemo sploh vsem tistim, ki slučajno nimajo poverjenika v dotičnem okraju. Odhor S. Š. M. bo potem že poskrbel, da bo vsak član prejel svoje knjige za 1. 1915.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Srednješolske vesti.

Srednješolske vesti.

Ravnateljske izpremembe na hrvaških gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Sriča in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju, Ernest Pacher, je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

V Pazinu so pri črnovojniškem pregledovanju potrdili za vojake vse profesorje odtodne hrvatske gimnazije z edino izjemo profesorja Šaše Santla. Ako vse asistentirane profesorje pokličejo pod zastavo, bo jih na zavodu ostalo samo kakih pet, zaradi česar je jako dvomljivo, da bi

se mogel v H. tečaju na gimnaziji vršiti pouk.

Dijaške čepice v Dalmaciji. Dijaki na srednjih zavodih v Dalmaciji so prisiljeni, kakor smo že poročali, da nosijo predpisane čepice. Čepice so podobne onim, ki jih nosijo pomorski častniki. V zlatem okroglem obročku se nahaja znak, katerega zavodu pripada dotični dijak. Ako dijak poseča gimnazije, ima v obročku črko »G.«, ako obiskuje realko, ima črko »R.«, ako pa poseča navtično šolo, pa črko »N.« Dijaki morajo te čepice nositi tako med šolskim letom, kakor tudi v počitnicah.

Profesorja dr. Šerko in Anton Lovše iz Novega mesta, nadporočnika v rezervi, se zdaj nahajata v bolnišnici v Sarajevu kot maroderja zaradi naporov na srbskem bojišču.

Iz naše organizacije. Kranjsko.

Kranjska okrajna učiteljska društva morajo plačati »Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu v Ljubljani vsako leto 3 krome članarine. Za leto 1914. so še na dolgu ta-le društva: črnomajško, kamniško, krško, logaško, postojnsko in radovljiško. Da bo red, zato prosimo tovariše predsednike in blagajnike teh društev, da store svojo dolžnost.

Pedagoški in znanstven list „Popotnik“ bode izhajal, dokler traja svetovna vojna, vsak drugi mesec, tako da bode izšli po dve številki skupaj, da ne bodo na škodi čitatelji. Prva številka izide 20. t. m.

VODSTVO ZAVEZE.

Književnost.

„Popotnik“ objavlja v 12. št. XXXV. letnika to vsebino: 1. Pav. Flerè. Svetovna vojna v ljudski šoli. 2. Miro Šijanec, Maribor: Dušni boji. 3. Dragotin Humek: Pouk v geometriji in geometrijskem risanju na meščanski šoli z ozirom na vsakdanje življenje. (Konec.) 4. Književno poročilo. 5. Razgled: Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Razine vesti. 6. Ob sklepu XXXV. letnika.

II. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem tekočega leta K 10.757:57. Ta vsota daje po 5% na leto K 537:87 obrestí; zato naj se že 1. 1915 ustanovi novo in sicer šestomestno po 80 K na leto. C. F. J. I. jub. ustanovo uživajo:

I. mesto: Marija Osana, gojenka I. l. c. kr. učiteljica v Ljubljani.

II. mesto: Vinko Pegan, dijak I. real. razreda v Ljubljani.

III. mesto: Dragotin Tratnik, dijak II. real. razreda v Idriji.

IV. mesto: Srečko Razpotnik, gojenec IV. l. c. kr. učit. v Ljubljani.

V. mesto: Kazimir Pretnar, dijak VI. gimn. razreda v Ljubljani.

III. Obračun za zalogo knjig.

»Učiteljska tiskarna« ima proti 25% popusta v komisiji zalogo knjig, ki jih izdaje naše društvo. Obračun, ki ga je podala tiskarna dne 16. nov. t. l., je sledeči:

Št.	Prejemki	K	h	K	h
1.	Saldo 1. jan. 1914			430	74
2.	1328 komadov prodanih mladinskih spisov	1382	—		
3.	25% popusta Učiteljski tiskarni	345	50	1036	50
4.	1560 komadov prodanih Nar. pesmi	312	—		
5.	25% popusta Učiteljski tiskarni	78	—	234	—
Izdatki					
6.	Vezava Spisov Mišjakovega Julčka III.	165	60		
7.	Ivo Trošt: Moja setev I.	135	—		
8.	Tisk 2000 izvodov " " I.	365	—		
9.	10.000 izvodov Narodne pesmi III.	730	—		
		1395	60		
10.	Saldo dne 16. nov. t. l.	305	64		
		1701	24	1701	24
Promet:					
	Prejemki K	1.701:24			
	Izdatki K	1.395:60			
		K 306:84			
	Saldo (prebitok) K	305:24			

Prodalo se je torej do 16. nov. t. l. 1328 kom. mlad. spisov za K 1382 in pa 1560 komadov Janko Zirovnikovih Narodnih pesmi za 312 K. To znaša skupaj 1694 K. Če odštejemo od te vsote 25% popust Učit. tiskarni, ki znaša skupaj K 423:50, vidimo, da smo prejeli za naše knjige letos čistih K 1270:50.

IV. Vrednost zaloge še ne prodanih knjig.

1. Vrednost zaloge brez odbitka K 24065:—
2. 35% odbitek znaša 8422:—
3. Vrednost zaloge s 35% odbitkom 15643:—
4. Če odtegnemo še 643:—
5. Je zaloga knjig vredna najmanj K 15000:—

V. Bilanca.

1. Naloženo po 4 1/2 4 1/2 in 5% K 71687:85
 2. C. F. J. I. jub. ustanova 10757:57
 3. V zadolžnicah 3476:61
 4. V srečkah in obligacijah 858:11
 5. Zdradni deleži Učit. tisk. 1100:—
 6. Inventar 200:—
 7. Saldo 31. dec. 1914 4661:33
- Skupaj brez zaloge knjig K 92.741:47
8. Zaloga knjig 15.000:—
- Skupaj K 107.741:47

Ta vsota, ki dela čast vsem nam, je uspeh naših delavnih sil, ki so oprte in koreninijo v idealni stanovski zavesti in ljubezni. Vsi, kar je nas, se čutimo, da smo ljudje in bratje drug drugemu; vsi smo eno — in vsak je vse! Zato le po tem potu naprej, da čimprej dosežemo svoj cilj in smoter!

Zborovalci so pazno sledili točno sestavljenemu poročilu ter ga vzeli z odobravanjem in pritrjevanjem na znanje.

V imenu pregledovalcev računov poročila tov. Alojzija Kečeli, da so račun v vzornem redu, ter predlaga odboru absolutorij, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Poleg tega predlaga tudi, da se izreče blagajniku za vzorni red v blagajniški knjigi in na njega zaslužnem delovanju za društvo še posebej zahvala in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

V odbor za leto 1915. so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, in sicer ti-le tovariši:

Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Anton Gnus, Julij Slapšak in Andrej Rape, odborniki

Pregledovalci računov so postali tovariši: Alojzij Kečeli, Ivan Petrič, in Vendelin Sadar.

Predlogi: Ustanovi se nanovo VI. mesto Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske

ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem. (Sprejeto.)

Razpiše naj se v teku leta 1915. tudi IV. mesto te ustanove, ker bo Srečko Razpotnik končal svoje študije. (Sprejeto.)

Ko se izvoli še »jury« za presojo tekmovalnih mladinskih spisov, zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

Šestinsirideseti občni zbor „Slov. deželnega učiteljskega društva.“

Ker občni zbor zaradi slabe železniške zveze in zaradi sedanjih neugodnih razmer ni bil sklepčen, sta na željo navzočih tovariša tajnik in blagajnik prečitala vsak svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Josip Ambrožič poroča:

Slavni zbor!

Med dopisi, ki so došli društvu imam razglednico, na kateri stoji med drugim: »Regulacija učiteljskih plač ni v zadnji vrsti odvisna od naše agilnosti.«

Dasiravno je minilo leto dni od zadnjega občnega zbora našega društva, korakamo vendar še vedno po trnjevi poti nasproti končnemu smotru svojih zahtev, t. j. regulacija učiteljskih plač. Kakor so kazale razmere, bi se bilo to že zgodilo; toda prehiteli so nas svetovno važni dogodki.

Društvo je tudi letošnje leto vršilo dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim članom. Deputacija pod vodstvom tovariša Juraja Režka je bila dvakrat pri eksce-lenci gospodu baronu Schwarzu. Odsšla je z vtiskom, da je vlada regulaciji naših plač bolj naklonjena kakor kdaj prej.

Kakor stoji slovensko učitelstvo sedaj na straži s puško v roki za blagor domovine, tako bo v miru čvrsto na delu za svoje pravice. Slovensko deželno učiteljsko društvo je vedno in bo vselej storilo o pravem času korake, ki jih naše zahteve opravčujejo.

V boju za ugled in gnotno stanje nismo bili tudi letos osamljeni. Za zgled naj navedemo imena tovariških organizacij, ki so bile potom brošure »Dejanja govore« obveščena o pravnih in gnotnih razmerah učitelstva v vojvodini Kranjski: Nemško dež. učit. društvo na Češkem, nemško-moravska učit. zveza, nemško dež. učit. društvo v Šleziji, gornejavstrij-sko dež. učit. društvo, nižjeavstrij-sko dež. učit. društvo, salchurško dež. učit. društvo, koroško nemško učit. društvo, zveza nemških učiteljev in učiteljic na Šta-

Tako tudi knjigotlačec Schwentner, ki bo pa obračun šele po novem letu. — Poročevalec

ierskem. Imenovanim društvom se za priznajo naklonjenost najlepše zahvaljujemo. Vsem organizacijam smo namreč poslali brošure v več izvodih. Razpečali smo jih tako, da nismo mogli biti nekaterim na zopetno uslugo. »Dejanja govore« so se tedaj čitala v nemškem in češkem prevodu. Zanimanje za brošure je bilo večje, kakor smo sami mislili. Neko društvo je odgovorilo, da hoče naše razmere opisati v svojem časopisu. Posebno delavno je bilo nemško učiteljsko društvo v Kočevju. Vedno nas je informiralo, kako naj nadaljujemo in kaj naj storimo. To društvo ima na razpolago poslance, ki imajo v deželi velik vpliv. Brošure so se poslate vsem državnim poslanecem ter raznim ne-učiteljskim organizacijam. Dobre informacije in potrebna navodila so nam dajali

naši poslanci Gangl, dr. Ravniher, Reisinger. Zato najlepša hvala!

Društvo je bilo vedno v stiku ne samo s člani, ampak s prijatelji našega stanu.

Slavni zbor! Ladije, s katero se vozimo po razburkanem morju, ne zapustimo. Od zahtev, t. j. reg. učiteljskih plač, ne odnehamo, dokler ne prikrmarimo v varno in svobodno pristanišče. Ta boji mora imeti za nas srečen izid.

Kančujem svoje kratko poročilo z upanjem, da se do prihodnjega občnega zbora uresničuje besede:

Plaćajte naše delo! Služimo domovini, in kdo je več!

Blagajnikovo poročilo.

Računski zaključek za XXXXVI. upravno leto.

Št.	Prejemki	K	h
1.	Saldo 31. decembra 1913	11	55
2.	Dvignjene obresti	227	69
3.	Društvenina	38	—
	Skupaj	277	24
Št.	Izdatki	K	h
1.	Upravni stroški	72	49
2.	časopisi, publikacije, tiskovine	62	88
3.	Zavezi	20	10
4.	Davek	12	22
5.	J. Pretnarjev spomenik	20	—
6.	Avstrijski „Rdeči križ“	50	—
	Skupaj	237	69
Promet:			
	Prejemki K	277:24	
	Izdatki K	237:69	
		K 514:93	
	Saldo K	39:55	
Bilanca:			
	1. Saldo 31. dec. 1913	K	39:55
	2. J. Travnova zap.	5143:70	
	3. Vloga v H. J. P. U. K.	3:91	
	4. Delež	52:50	
	5. Učiteljski sklad	63:45	
	Skupaj	K 5271:11	

Slovenska Šolska Matica.

Do današnjega dne je pobralo članarino 43 poverjenikov, na dolgu jih je pa še 17, in sicer: a) na Kranjskem 3; b) na Štajerskem 6; c) na Goriškem 3; d) v Istri 3 in d) v Trstu z okolico pa 2. Knjige S. Š. M. se pridno tiskajo, zato prosimo p. n. poverjenike, da blagovolijo čimprej pobrati članarino. G. poverjenik Ljubljanske okolice je odšel iz okraja; zato prosimo p. n. učitelstvo tega okraja, da pošlje članarino kar naravnost na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljano. Kdor je zamudil plačati članarino svojemu poverjeniku, naj pošlje 4 K kar naravnost v Ljubljano, da ne bo imel dotični poverjenik nepotrebnih stroškov. Za Marenberški okraj je prevzela poverjeničstvo gospa Ana Hrenova, učiteljica na Muti, ker je njen soprog mobiliziran. Za Vranski okraj je prevzel poverjeničstvo tov. Ivan Kramer, nadučitelj na Vranskem. Učitelstvo sodnega okraja Komen naj pošlje članarino g. okr. šol. nadzorniku M. Kantetu v Sežano, ker je tov. Al. Macarol mobiliziran. Tako je tudi s tovaršem M. Kalanom iz Bovca; če se nihče pristo-voljno ne oglasi, da bi pobral članarino za Bovški okraj, naj jo pošlje vsak zase v Ljubljano. Tako svetujemo sploh vsem tistim, ki slučajno nimajo poverjenika v dotičnem okraju. Odhor S. Š. M. bo potem že poskrbel, da bo vsak član prejel svoje knjige za 1. 1915.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Srednješolske vesti.

Srednješolske vesti.

Ravnateljske izpremembe na hrvaških gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Srića in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju, Ernest Pacher, je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

V Pazinu so pri črnovojniškem pregledovanju potrdili za vojake vse profesorje ondotne hrvatske gimnazije z edino izjemo profesorja Šaše Santla. Ako vse asistentirane profesorje pokličejo pod zastavo, bo jih na zavodu ostalo samo kakih pet, zaradi česar je jako dvomljivo, da bi

se mogel v H. tečaju na gimnaziji vršiti pouk.

Dijaške čepice v Dalmaciji. Dijaki na srednjih zavodih v Dalmaciji so prisiljeni, kakor smo že poročali, da nosijo predpisane čepice. Čepice so podobne onim, ki jih nosijo pomorski častniki. V zlatem okroglem obročku se nahaja znak, katere-mu zavodu pripada dotični dijak. Ako dijak poseča gimnazije, ima v obročku črko »G«, ako obiskuje realko, ima črko »R«, ako pa poseča navtično šolo, pa črko »N.« Dijaki morajo te čepice nositi tako med šolskim letom, kakor tudi v počitnicah.

Profesorja dr. Šerko in Anton Lovše iz Novega mesta, nadporočnika v rezervi, se zdaj nahajata v bolnišnici v Sarajevu kot maroderja zaradi naporov na srbskem bojišču.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Kranjska okrajna učiteljska društva morajo plačati »Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu v Ljubljani vsako leto 3 krome članarine. Za leto 1914. so še na dolgu ta-le društva: črnomajško, kamniško, krško, logaško, postojnsko in radovljiško. Da bo red, zato prosimo tovaršne predsednike in blagajnike teh društev, da store svojo dolžnost.

Pedagoški in znanstven list „Popotnik“ bode izhajal, dokler traja svetovna vojna, vsak drugi mesec, tako da bode izšli po dve številki skupaj, da ne bodo na škodi čitatelji. Prva številka izide 20. t. m.

VOĐSTVO ZAVEZE.

Književnost.

»Popotnik« objavlja v 12. št. XXXV. letnika to vsebino: 1. Pav. Flerè. Svetovna vojska v ljudski šoli. 2. Miro Šijanec, Maribor: Dušni boji. 3. Dragotin Humek: Pouk v geometriji in geometrijskem risanju na meščanski šoli z ozirom na vsakdanje življenje. (Konec.) 4. Književno poročilo. 5. Razgled: Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Razine vesti. 6. Ob sklepu XXXV. letnika.

II. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem tekočega leta K 10.757:57. Ta vsota daje po 5% na leto K 537:87 obrestí; zato naj se že 1. 1915 ustanovi novo in sicer šestomestno po 80 K na leto. C. F. J. I. jub. ustanovo uživajo:

I. mesto: Marija Osana, gojenka I. l. c. kr. učiteljica v Ljubljani.

II. mesto: Vinko Pegan, dijak I. real. razreda v Ljubljani.

III. mesto: Dragotin Tratnik, dijak II. real. razreda v Idriji.

IV. mesto: Srečko Razpotnik, gojenec IV. l. c. kr. učit. v Ljubljani.

V. mesto: Kazimir Pretnar, dijak VI. gimn. razreda v Ljubljani.

III. Obračun za zalogo knjig.

»Učiteljska tiskarna« ima proti 25% popusta v komisiji zalogo knjig, ki jih izdaje naše društvo. Obračun, ki ga je podala tiskarna dne 16. nov. t. l., je sledeči:

Št.	Prejemki	K	h	K	h
1.	Saldo 1. jan. 1914			430	74
2.	1328 komadov prodanih mladinskih spisov	1382	—		
3.	25% popusta Učiteljski tiskarni	345	50	1036	50
4.	1560 komadov prodanih Nar. pesmi	312	—		
5.	25% popusta Učiteljski tiskarni	78	—	234	—
Izdatki					
6.	Vezava Spisov Mišjakovega Julčka III.	165	60		
7.	Ivo Trošt: Moja setev I.	135	—		
8.	Tisk 2000 izvodov " I.	365	—		
9.	10.000 izvodov Narodne pesmi III.	730	—		
		1395	60		
10.	Saldo dne 16. nov. t. l.	305	64		
		1701	24	1701	24
Promet:					
	Prejemki K	1.701:24			
	Izdatki K	1.395:60			
		K 306:84			
	Saldo (prebitok) K	305:24			

Prodalo se je torej do 16. nov. t. l. 1328 kom. mlad. spisov za K 1382 in pa 1560 komadov Janko Zirovnikovih Narodnih pesmi za 312 K. To znaša skupaj 1694 K. Če odštejemo od te vsote 25% popust Učit. tiskarni, ki znaša skupaj K 423:50, vidimo, da smo prejeli za naše knjige letos čistih K 1270:50.

IV. Vrednost zaloge še ne prodanih knjig.

1. Vrednost zaloge brez odbitka K 24065:—
2. 35% odbitek znaša 8422:—
3. Vrednost zaloge s 35% odbitkom 15643:—
4. Če odtegnemo še 643:—
5. Je zaloga knjig vredna najmanj K 15000:—

V. Bilanca.

1. Naloženo po 4 1/2 4 1/2 in 5% K 71687:85
 2. C. F. J. I. jub. ustanova 10757:57
 3. V zadolžnicah 3476:61
 4. V srečkah in obligacijah 858:11
 5. Zdradni deleži Učit. tisk. 1100:—
 6. Inventar 200:—
 7. Saldo 31. dec. 1914 4661:33
- Skupaj brez zaloge knjig K 92.741:47
8. Zaloga knjig 15.000:—
- Skupaj K 107.741:47

Ta vsota, ki dela čast vsem nam, je uspeh naših delavnih sil, ki so oprte in koreninijo v idealni stanovski zavesti in ljubezni. Vsi, kar je nas, se čutimo, da smo ljudje in bratje drug drugemu; vsi smo eno — in vsak je vse! Zato le po tem potu naprej, da čimprej dosežemo svoj cilj in smoter!

Zborovalci so pazno sledili točno sestavljenemu poročilu ter ga vzeli z odobravanjem in pritrjevanjem na znanje.

V imenu pregledovalcev računov poročila tov. Alojzija Kečeli, da so račun v vzornem redu, ter predlaga odboru absolutorij, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Poleg tega predlaga tudi, da se izreče blagajniku za vzorni red v blagajniški knjigi in na njega zaslužnem delovanju za društvo še posebej zahvala in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

V odbor za leto 1915. so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, in sicer ti-le tovariši:

Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Anton Gnus, Julij Slapšak in Andrej Rape, odborniki

Pregledovalci računov so postali tovariši: Alojzij Kečeli, Ivan Petrič, in Vendelin Sadar.

Predlogi: Ustanovi se nanovo VI. mesto Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske

ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem. (Sprejeto.)

Razpiše naj se v teku leta 1915. tudi IV. mesto te ustanove, ker bo Srečko Razpotnik končal svoje študije. (Sprejeto.)

Ko se izvoli še »jury« za presojo tekmovalnih mladinskih spisov, zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

Šestinsirideseti občni zbor „Slov. deželnega učiteljskega društva.“

Ker občni zbor zaradi slabe železniške zveze in zaradi sedanjih neugodnih razmer ni bil sklepčen, sta na željo navzočih tovariša tajnik in blagajnik prečitala vsak svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Josip Ambrožič poroča:

Slavni zbor!

Med dopisi, ki so došli društvu imam razglednico, na kateri stoji med drugim: »Regulacija učiteljskih plač ni v zadnji vrsti odvisna od naše agilnosti.«

Dasiravno je minilo leto dni od zadnjega občnega zbora našega društva, korakamo vendar še vedno po trnjevi poti nasproti končnemu smotru svojih zahtev, t. j. regulacija učiteljskih plač. Kakor so kazale razmere, bi se bilo to že zgodilo; toda prehiteli so nas svetovno važni dogodki.

Društvo je tudi letošnje leto vršilo dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim članom. Deputacija pod vodstvom tovariša Juraja Režka je bila dvakrat pri eksce-lenci gospodu baronu Schwarzu. Odsšla je z vtiskom, da je vlada regulaciji naših plač bolj naklonjena kakor kdaj prej.

Kakor stoji slovensko učitelstvo sedaj na straži s puško v roki za blagor domovine, tako bo v miru čvrsto na delu za svoje pravice. Slovensko deželno učiteljsko društvo je vedno in bo vselej storilo o pravem času korake, ki jih naše zahteve opravčujejo.

V boju za ugled in gnotno stanje nismo bili tudi letos osamljeni. Za zgled naj navedemo imena tovariških organizacij, ki so bile potom brošure »Dejanja govore« obveščena o pravnih in gnotnih razmerah učitelstva v vojvodini Kranjski: Nemško dež. učit. društvo na Češkem, nemško-moravska učit. zveza, nemško dež. učit. društvo v Šleziji, gornejavstrijsko dež. učit. društvo, nižnejavstrijsko dež. učit. društvo, salchurško dež. učit. društvo, koroško nemško učit. društvo, zveza nemških učiteljev in učiteljic na Šta-

Tako tudi knjigotlačec Schwentner, ki bo pa s obračunom šele po novem letu. — Poročevalec

ierskem. Imenovanim društvom se za priznajo naklonjenost najlepše zahvaljujemo. Vsem organizacijam smo namreč poslali brošure v več izvodih. Razpečali smo jih tako, da nismo mogli biti nekaterim na zopetno uslugo. »Dejanja govore« so se tedaj čitala v nemškem in češkem prevodu. Zanimanje za brošure je bilo večje, kakor smo sami mislili. Neko društvo je odgovorilo, da hoče naše razmere opisati v svojem časopisu. Posebno delavno je bilo nemško učiteljsko društvo v Kočevju. Vedno nas je informiralo, kako naj nadaljujemo in kaj naj storimo. To društvo ima na razpolago poslance, ki imajo v deželi velik vpliv. Brošure so se poslate vsem državnim poslancem ter raznim ne-učiteljskim organizacijam. Dobre informacije in potrebna navodila so nam dajali

naši poslanci Gangl, dr. Ravniher, Reisinger. Zato najlepša hvala!

Društvo je bilo vedno v stiku ne samo s člani, ampak s prijatelji našega stanu.

Slavni zbor! Ladije, s katero se vozimo po razburkanem morju, ne zapustimo. Od zahtev, t. j. reg. učiteljskih plač, ne odnehamo, dokler ne prikrmarimo v varno in svobodno pristanišče. Ta boji mora imeti za nas srečen izid.

Kančujem svoje kratko poročilo z upanjem, da se do prihodnjega občnega zbora uresničijo besede:

Plačajte naše delo! Služimo domovini, in kdo je več!

Blagajnikovo poročilo.

Računski zaključek za XXXXVI. upravno leto.

Št.	Prejemki	K	h
1.	Saldo 31. decembra 1913	11	55
2.	Dvignjene obresti	227	69
3.	Društvenina	38	—
	Skupaj	277	24
Št.	Izdatki	K	h
1.	Upravni stroški	72	49
2.	časopisi, publikacije, tiskovine	62	88
3.	Zavezi	20	10
4.	Davek	12	22
5.	J. Pretnarjev spomenik	20	—
6.	Avstrijski „Rdeči križ“	50	—
	Skupaj	237	69
Promet:			
	Prejemki K	277:24	
	Izdatki K	237:69	
		K 514:93	
	Saldo K	39:55	
Bilanca:			
	1. Saldo 31. dec. 1913	K	39:55
	2. J. Travnova zap.	5143:70	
	3. Vloga v H. J. P. U. K.	3:91	
	4. Delež	52:50	
	5. Učiteljski sklad	63:45	
	Skupaj	K 5271:11	

Slovenska šolska Matica.

Do današnjega dne je pobralo članarino 43 poverjenikov, na dolgu jih je pa še 17, in sicer: a) na Kranjskem 3; b) na Štajerskem 6; c) na Goriškem 3; d) v Istri 3 in d) v Trstu z okolico pa 2. Knjige S. Š. M. se pridno tiskajo, zato prosimo p. n. poverjenike, da blagovolijo čimprej pobrati članarino. G. poverjenik Ljubljanske okolice je odšel iz okraja; zato prosimo p. n. učitelstvo tega okraja, da pošlje članarino kar naravnost na naslov Slovenske šolske Matice v Ljubljano. Kdor je zamudil plačati članarino svojemu poverjeniku, naj pošlje 4 K kar naravnost v Ljubljano, da ne bo imel dotični poverjenik nepotrebnih stroškov. Za Marenberški okraj je prevzela poverjeničstvo gospa Ana Hrenova, učiteljica na Muti, ker je njen soprog mobiliziran. Za Vranski okraj je prevzel poverjeničstvo tov. Ivan Kramer, nadučitelj na Vranskem. Učitelstvo sodnega okraja Komen naj pošlje članarino g. okr. šol. nadzorniku M. Kantetu v Sežano, ker je tov. Al. Macarol mobiliziran. Tako je tudi s tovaršem M. Kalanom iz Bovca; če se nihče pristo-voljno ne oglasi, da bi pobral članarino za Bovški okraj, naj jo pošlje vsak zase v Ljubljano. Tako svetujemo sploh vsem tistim, ki slučajno nimajo poverjenika v dotičnem okraju. Odhor S. Š. M. bo potem že poskrbel, da bo vsak član prejel svoje knjige za 1. 1915.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Srednješolske vesti.

Srednješolske vesti.

Ravnateljske izpremembe na hrvaških gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Srića in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju, Ernest Pacher, je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

V Pazinu so pri črnovojniškem pregledovanju potrdili za vojake vse profesorje ondotne hrvatske gimnazije z edino izjemo profesorja Šaše Santla. Ako vse as-tentirane profesorje pokličejo pod zastavo, bo jih na zavodu ostalo samo kakih pet, zaradi česar je jako dvomljivo, da bi

se mogel v H. tečaju na gimnaziji vršiti pouk.

Dijaške čepice v Dalmaciji. Dijaki na srednjih zavodih v Dalmaciji so prisiljeni, kakor smo že poročali, da nosijo predpisane čepice. Čepice so podobne onim, ki jih nosijo pomorski častniki. V zlatem okroglem obročku se nahaja znak, katere-mu zavodu pripada dotični dijak. Ako dijak poseča gimnazijo, ima v obročku črko »G«, ako obiskuje realko, ima črko »R«, ako pa poseča navtično šolo, pa črko »N.« Dijaki morajo te čepice nositi tako med šolskim letom, kakor tudi v počitnicah.

Profesorja dr. Šerko in Anton Lovše iz Novega mesta, nadporočnika v rezervi, se zdaj nahajata v bolnišnici v Sarajevu kot maroderja zaradi naporov na srbskem bojišču.

Iz naše organizacije. Kranjsko.

Kranjska okrajna učiteljska društva morajo plačati »Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu v Ljubljani vsako leto 3 krome članarine. Za leto 1914. so še na dolgu ta-le društva: črnomajško, kamniško, krško, logaško, postojnsko in radovljiško. Da bo red, zato prosimo tovaršice predsednike in blagajnike teh društev, da store svojo dolžnost.

Pedagoški in znanstven list „Popotnik“ bode izhajal, dokler traja svetovna vojna, vsak drugi mesec, tako da bode izšli po dve številki skupaj, da ne bodo na škodi čitatelji. Prva številka izide 20. t. m.

VODSTVO ZAVEZE.

Književnost.

»Popotnik« objavlja v 12. št. XXXV. letnika to vsebino: 1. Pav. Flerè. Svetovna vojna v ljudski šoli. 2. Miro Šijanec, Maribor: Dušni boji. 3. Dragotin Humek: Pouk v geometriji in geometrijskem risanju na meščanski šoli z ozirom na vsakdanje življenje. (Konec.) 4. Književno poročilo. 5. Razgled: Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Razine vesti. 6. Ob sklepu XXXV. letnika.

»Zvonček« ima v 1. št. XVI. letnika to lepo in zanimivo vsebino: 1. Andrej Rapè: Pod božičnim drevescem. I esem. 2. Fran Žgur: Na bojnem polju. Pesem. 3. Cvetinirski: Krožnik breskev. Povest. 4. Tinče Ravljen: Milko in solnček. Pesem. 5. † Sebastijan Krotky. Podoba. 6. Fran Žgur: Molitev. Pesem. 7. Stric Tone: Čitati — dobro, poizkusiti — bolje! Poučni spis. 8. Davorinov: Prošnja. Pesem. 9. Janko Leban: Tolažba. Pesem. 10. † Herman Rudež. Podoba. 11. L. M. Školjki: K stricu. Povest. 12. † Valentin Lavbič. Podoba. 13. Davorinov: Stotnikovo pismo. Pesem. 14. Fr. Rojec: Vzdih. Pesem. 15. Fran Žgur: Obljuba Gospodu. Pesem. 16. Pouk in zabava: Zastavica v podobah. — Zimski večer. Pesem. — Slovenski učitelji — junaki. — Star kmet na bojišču. — Kotiček g. Doropoljskega. — Kaj naj pišem g. Doropoljskemu? Podoba. 17. V šestnajsto leto.

Kranjske vesti.

Anton Cirman.

V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl tovariš Anton Cirman, nadučitelj v pokoju in hišni posestnik, v 66. letu svoje dobe. — Iz VI. gimn. razreda je prestopil na učiteljsko, saj so v letih 1872. in 1873. učiteljsko obetali zlate gradove. — Ves čas svojega učiteljevanja je bil zaveden član našega tožnega in težkega stanu, ki je njega križe in nadloge lažje prenašal ob svoji prirojeni dovornosti in ob veselju do petja, ki ga je kot dober pevčebasist vedno rad gojil. Bil je blagega značaja in neomajno naprednega mišljenja, spoštovan in cenjen med znanci in prijatelji. Bodi mu ohranjen časten spomin! Njegovi rodovini iskreno sožalje!

—r— Na šentjakobski šoli v Ljubljani so bili na Silvestrov večer pogoščeni vsi ranjenci in strežniki z gnatjo, kruhom, pecivom, z vinom, jabolki, s čajem in obdarovani s cigaretami in z razglednicami. Za to pogostitev so prispevale v prvi vrsti učenke šentjakobske šole, dalje učiteljstvo te šole, deželni odbor kranjski in razne ljubljanske tvrdke. Bodi izrečena vsem iskrena zahvala. — Učenke šentjakobske šole so tudi neumorne v tem, da pletejo že od meseca septembra za naše vojake. Izdelale so že nad 500 kosov. Mladim našim delavkam srčna hvala!

—r— Iz ljudskošolske službe, C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je vzel v vednost, da se je izprašana učiteljica Ana Kotnikova kot brezplačna preizkusna kandidatinja sprejela na dvorazrednico na Brdu; izprašana učiteljica Katarina Megličeva pa kot brezplačna poizkusna kandidatinja na trirazrednico v Komendi; nadalje, da sta učiteljici s. Kerubina Rihar in s. Pija Garantini izstopili, absolvirani učiteljski kandidatinji s. Gracijana Koršič in s. Imalda Koncejla pa vstopili na uršulinški osemrazrednici v Mekinah. — Začasni učitelj na petrazredni ljudski šoli v Št. Petru na Krasu je postal izprašani učiteljski kandidat Franc Rant.

—r— Iz Gorenjega Logatca nam pišejo: Pri tukajšnji šolski prireditvi v korist nabave tople obleke našim vojakom je bilo dohodkov 145 K 24 h; za ta denar se je kupilo volne ter so učenke napravile 8 parov gamaš, 1 par nogavic, 2 para zappestnikov, 20 komadov šerp, 50 komadov avb in 60 parov volnenih krajcev za na noge. Razentega je tuk. šolska mladina sodelovala tudi pri prireditvi gosp. obeh Logatcev v korist »Rd. križu«; pri tej prireditvi je bilo dohodkov 800 kron.

—r— Za begunce iz Galicije, poslano c. kr. deželnemu predsedstvu: učiteljica Avgusta Matanovičeva v Ljubljani 5 K; Fran Klinar, vpok. učitelj v Ljubljani 4 K.

—r— Tovariš Vekoslav Lilla, nadučitelj na Polšniku, je že dlje časa v srbskem ujetništvu v Nišu. Bil je ranjen od šrapnela in ujet.

—r— Umrla je dne 28. decembra l. l. v Gornjem Tustanu pri Moravčah po dolgi in mučni bolezni Marijana Pirnatova, rojena Resnikova, v 72. letu svoje starosti. V sredo, dne 30. decembra l. l., dopoldne pa smo shranili njene posmrtno ostanke pri Sv. Martinu v Moravčah k večnemu počitku. Pokojnica je bila svojim otrokom predobro mati, sosedom dobrohotna pomočnica in modra svetovalka, vsem širomakom od blizu in daleč pa usmiljena dobrotnica. To zlato kmetiško srce naj sladko počiva v ljubi zemlji domači! Umrla je bila mati profesorja Makso Pirnata v Kranju, ki mu izrekamo ob smrti ljubljene matere iskreno sožalje!

—r— Na Uncu pri Raketu je umrl na svojem posestvu g. Lovro Šebeničkar, poštar v pok., mnogoletni občinski odbornik, bivši preds. krajnega šolskega sveta na Raketu, kakor tudi večletni

predsednik okraj. cestnega odbora. Rajnik je bil vrl narodnjak in iskren prijatelj slovenskega šolstva in učiteljstva. Naj mu bo lahka zemlja slovenska, ki jo je ljubil od vsega srca!

—r— Tovariš Ivan Kocijančič, nadučitelj v Bušči vasi pri Krškem, ki se že od začetka vojne nahaja v bojnih vrstah na južnem bojišču — najprej ob črnogorski, sedaj pa ob srbski meji — je povišan za nadporočnika. Čestitamo!

—r— V Zagorju ob Savi je tudi vojaška rekonvalescentna bolnišnica »Rdečega križa«. V njej je stalno 30 vojakov-ranjencev, oziroma bolnikov, ki jim strežejo domače dame z veliko požrtvovalnostjo pod skrbnim vodstvom ljudomilega našega zdravnika dr. Toma Zarišnik. Ob sebi umljivo je, da je pri tem patriotičnem delu tudi naše učiteljstvo na svojem mestu, saj je bolnišnica nastanjena v ljudski šoli v Toplicah. Učiteljstvo oskrbuje bolnike s primernim čtivom in sodeluje pri vsakem poslovanju z največjim navdušenjem. Čast in hvala mu!

—r— Seja deželnega šolskega sveta za Kranjsko dne 12. t. m. Reši se več disciplinarnih slučajev. — Naučnemu ministrstvu se predlaga, da podeli nekemu nadučitelju naslov »ravnatelj«. — Suplentoma Francu Stoparju in Francu Dolžanu v Rudolfovem se prizna starostna doklada. — Pravi učitelj Josip Malnar na državni gimnaziji v Kranju se stalno namesti in dobi naslov »profesor«. — Več državnih ustanov dobe gojenci in gojenke c. kr. učiteljskega v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda silno občuti današnjo krizo. Ob zaključku l. 1914. se je pokazalo, da so prispevki podružnic zaostali za 37.750 K za letom 1913. Tudi drugi njeni viri so se močno skrčili, ako niso popolnoma usahnil. Nasprotno pa so družbeni izdatki vedno enaki, ker zdržuje vse svoje zavode. Kaj nam obeta leto 1915?!

Štajerske vesti.

Ivan Ličar.

O rajnem tovarišu Ivanu Ličarju smo prejeli še te vrstice:

Kakor mnogo drugih slovenskih učiteljev, tako se je tudi tovariš Ivan Ličar nemudoma odzval cesarjevemu pozivu ter odhitel pod zastavo. Poslan na južno bojišče, si je tam nakopal zavratno bolezen — legar. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnico, kjer je pa dne 16. grudnia m. l. končal mlado življenje jedva v 25. letu starosti. Pogreb se je vršil dne 18. grudnia v Buda-Pešti. — Pokojnik, rodom Trboveljčan, je dovršil ljubljansko učiteljsko, naker je služboval v brežiškem političnem okraju kot okrajni pomožni učitelj. Ker je bil simpatična osebnost in poleg tega izboren godbenik, je bil povsod, kjerkoli je deloval, jako priljubljen. Posebno mojstrsko je obvladal klavir, in slast je bila poslušati ga, kadar so tekali njegovi spretni prsti po tipkah tega instrumenta. Tik pred odhodom na bojišče se je poročil z gospico Jožico Bračičevo iz ugledne učiteljske rodovine Bračičeve v Št. Vidu pri Planini. Zapušča torej mlado vdovo. Bodi ohranjen ljubeznivemu tovarišu-junaku trajen spomin in naj mu bo daljna ogrska zemlja lahka!

—r— Kletarski tečaj se vrši na deželni sadjarski šoli v Mariboru od 18. do 23. januarja. Pogoji za obisk so običajni. Javiti se je treba ravnateljstvu.

—r— Deželno žensko učiteljsko v Mariboru je bilo zopet otvorjeno dne 4. januarja 1915.

—r— Odlikovanje. Naučni minister je podelil celjskemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Jožefu Supanku za njegovo zaslužno delovanje v šolstvu naslov ravnatelja. — Čestitamo!

—r— Učiteljstvo za »Rdeči križ«. Voditelj šole v Ksaveriju, tovariš Josip Terčar, je nabral za »Rdeči križ« 212 K 95 h v denarju, 152 komadov perila, prodal 100 kom. razglednic, nabral 3 velike zabojne suhega sadja ter 2 velika zaboja jabolka. Učenke te šole so pod vodstvom učiteljice Agneze Pirčeve napletle za vojake naslednje pletenine: 34 parov nogavic, 33 parov zappestnikov, 31 komadov čepic in 1 komad pokriv. kolen. Denar za ta material v znesku K 76:40 je nabralo učiteljstvo.

—r— Iz Ljutomera pišejo: V Radoslavcih je umrl v starosti 77 let posestnik Anton Božič. V mladih svojih letih je doživel znamenite slovenske tabore in ostal navdušen narodnjak do smrti. Dpisoval si je mnogo z raznimi starejšimi slovenskimi voditelji; ta korespondenca je ohranjena in se bo iz nje priobčilo vse, kar je spomina vredno. Pokojni Božič je užival

veliko zaupanje svojih rojakov; bil je dolgo vrsto let župan v domači vasi, načelnik malonedeljskega krajnega šolskega sveta, član ljutom. okr. zastopa, član načelstva ljutom. okrajne posojilnice itd., še na stara leta se je izredno živahno zanimal za naše domače politično življenje. Naj bo staremu taboritu in prijatelju narodnega šolstva zemljica lahka!

—r— Zahvala. G. dr. Jakob Rajh, odvetnik v Gradcu, je blagovolil o priliki smrti svojega brata g. pravnikarja Juro Rajha podariti ubožnim učencem tukajšnje šole vsoto 20 K. Za ta velikodušni dar izreka v imenu obdarovanih najtoplejšo zahvalo vodstvu deške in dekliške šole.

Št. Jur ob Juž. žel., 24. dec. 1914.

—r— Štajerski deželni šolski svet je imenoval Angelo Lebarjevo za definitivno učiteljico na Polenškaku in Regino Gobčovo za definitivno učiteljico pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Začasno je vpokojena definitivna učiteljica na slovenski šoli v Vitanju Marija Lindtnerjeva. — Definitivni učiteljci v Trbovljah Eleonori Voduškovci in definitivnemu učitelju v Smarjeti pri R. T. Karlu Drofeniku se je dovolilo zamenjati službeni mesti.

—r— Dva brata odlikovana. V »Edinosti« čitamo: Mariborski bogoslovec St. Jurko, ki se ni odpovedal vojaški službi in je moral zaradi tega v vojno, je v 24 urah trikrat avanziral. Jurko se je pred nekaj tedni vrnil s severnega bojišča ranjen v Maribor. Ko je ozdravil, je prejšnji teden bil od torka na sredo najprvo povišan za narednika, potem takoj za kadet-aspiranta in nazadnje za kadeta. Jurko je bil še povrh tega zaradi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. — Brat g. Jurka, učitelj Vitko Jurko, je bil zaradi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo. Oba odlikovanca sta sinova tovariša Blaža Jurka, učitelja Jurko je tudi zet tovariša Antona Onusa. — Vsem čestitamo!

—r— Šolski svetnik Albert Gauby je umrl v 78. letu. Bil je v Gradcu in na Štajerskem sploh dobro znan kot pedagog.

—r— Iz ormoške okolice nam pišejo: V noči od 8. na 9. januarja t. l. so neznanizni uzmovci udrl v šol. sobopluja na Humu skozi okno v stansko sobo naduč. Porekarja Ant. ter mu odnesli obleke in nekaj denarja v vrednosti nad 300 K. Odnesli bi še več, pa se je nadučitelj zbudil v drugi sobi ter jih splašil. Streljal je za njimi, a ni jih dosegel. Pomilujemo tovariša, ki se v svojem službenem kraju že 27. let trudi in sedaj v težavah na stara leta samotari, medtem ko ima že 3. leto soprogo s 4 otroki v Mariboru, da so zadnji v šolah, in sedaj sina na severnem bojišču.

—r— Nova podružnica »Schulvereina«. Pred kratkim so ustanovili na Grobelnem novo podružnico nemšč. »Schulvereina«.

—r— Sklicanje štajerskega deželnega zbora? »Grazer Volksblatt« piše, da so štajerske deželne finance v takem stanju, da je postalo zvišanje rednih deželnih dohodkov neizogibno. Zato ne preostaja ničesar drugega, kakor sklicanje deželnega zbora, da se omogoči ustavna rešitev tega perečega vprašanja. — Kolikor je vobče znano, stoji vlada na stališču, da v vojnem času tudi deželni zbori ne morejo uspešno delovati. To bo veljalo pač tudi za štajerski deželni zbor.

—r— Šolstvo v Mariboru. Dne 4. t. m. se je pričel pouk na obeh nižjih letnikih c. kr. moškega učiteljskega in na vseh štirih letnikih deželnega ženskega učiteljskega, s 7. t. m. pa se je pričel tudi pouk na c. kr. vladnici moškega učiteljskega. S tem se je pouk pričel na vseh naših učnih zavodih, in mesto dobiva zopet nekotliko starega lica. Na c. kr. moškem učiteljskem so letos božične počitnice odpadle. Prosto je bilo samo čez praznike. Moško učiteljske je bil edini zavod brez božičnih počitnic.

Goriške vesti.

—r— Otlca. Kakor poročajo s severnega bojišča, je bil tamkaj ranjen tovariš Miha Vrčon, voditelj ljudske šole na Otlci.

—r— Emil Komel, učitelj glasbe v Gorici, leži med obolnimi vojakovi Gradcu.

—r— Dol-Otlca. V stalni pokoj je stopil tovariš Edmund Čibej, nadučitelj na Dolu. Okolo 25 let je poučeval gorski šolski drobiž in se ni zbal ne burje ne mraza. Vsem mlajšim in tudi starejšim občanom ostane v trajnem spominu.

—r— Božičnica na zavodih društva »Šolski Dom« se je vršila tudi letos kakor po navadi. Tudi v tem nemirnem in skrbi polnem času so naši rodoljubi čutečega srca odprli svojo radodarno roko za našo ljubljeno deco. Brez leska in bleska so bili

obdarovani otroci kar v šolskih sobah. — Obdarovanih je bilo 15 razredov, in sicer: 3 otroški vrtci, 4 razredi v »Malem Domu« in 4 deški ter 4 dekliški v »Šolskem Domu«. Ubožnejši so dobili oblačilo ali črevlje, ostali pa kolače, škatlice, svinčnike, peresa, ročnike, zvezke in celo jaslice za izrezavanje. V vsem je bilo obdarovanih 374 otrok. Razdelilo se je med nje 84 parov črevljev, 194 oblek, 5 jopičev, 8 parov hlač, 1 havelok, 8 klobukov, 27 predpasnikov, 8 šerp za na glavo, 3 ženski klobuki, 20 parov nogavic, 8 parov rokavic in 9 klobučkov za punčke.

—r— Iz Furlanije pišejo »Soči«: Vojaško sodišče v Gorici je obsodilo učitelja Rizzatta iz Furlanije zaradi pospeševanja beguncev čez mejo. Prepeljali so ga z vojaško eskorto v Ljubljano.

—r— Tovariš Pavel Toroš, učitelj v Vedrinjanu, je služil v 97. pehotnem polku, 1. stotnja. Bojeval se je v Galiciji, a od 9. oktobra pret. leta dalje ni o njem nobenega glasu več.

—r— Plave pri Gorici. Pišejo nam: Po iniciativi tukajšnjega vodstva se je nabral med šolsko mladežjo v prid našim vojakom znesek K 52:22. — Razentega so nabrali učenci veliko vrečo robidinega listja, ki smo ga poslali na pristojno mesto.

Tržaške vesti.

—r— Učiteljstvo C. M. šol v Trstu je v mesecu grudnu pret. l. od svoje plače darovalo: mobiliziranemu tovarišu 20 K, za učne potrebščine učencem, katerih očetje so na bojišču, K 9:23, za »Rdeči križ« 10 K. Skupaj K 39:23.

—r— V vojnem ujetništvu je tovariš Andrej Čok, učitelj v Trstu. Ujet je bil na južnem bojišču ter se nahaja med onimi našimi vojakovi, ki jih je morala Srbija izročiti Grški. Tovariš Čok bo torej čas ujetništva preživel na otoku Syrosu.

—r— Jubilej slovenskega časnika. Koncem preteklega leta je obhajal gosp. Makso Cotič, glavni urednik »Edinosti« petindvajsetletni jubilej, odkar deluje v uredništvu imenovanega lista. Petindvajset let dela v slovenskem časnikařtvu — to je dolga doba neumornosti, vztrajnosti, potrpežljivosti in samozatajevanja. A delo g. Cotiča je bilo uspešno, to moramo odkrito priznati. V veliki meri gre »Edinosti« in njenemu glavnemu uredniku zasluža, da se je Slovenstvo v Trstu tako mogočno dvignilo, zakaj dobilo je svoje korenine v tržaškem slovenskem šolstvu, ki mu je zopet »Edinost« navdušena pospeševalka, bodreč tržaške Slovence k požrtvovalnosti v korist narodnega šolstva. Ta požrtvovalnost je naravnost brezprimerna, imponujoča in sijajna! Dokler bijejo srca tržaških Slovencev v tako veličastnih plamenih ljubezni in žrtvovanja do naših kulturih vprašan, toliko časa je zagotovljen našemu narodu od Adriji obsto, in sicer trdnější od kraških skal! — Že z ozirom na napredek in blagotvorno delovanje našega narodnega šolstva na tržaškem ozemlju in v Trstu samem, ki ima ob tem vselem dejstvu tudi skromni glavni urednik »Edinosti« svoj pošteni delež, se njegovega časnikařskega jubileja tudi mi kot glasniki in propagatorji koristni in interesov slovenskega učiteljstva in šolstva od srca veselimo in mu iskreno čestitamo! Na zdar, ljubi tovariš Makso! — K Cotičevemu jubileju nam pišejo iz tržaških učiteljskih krogov: Novega leta dan je praznovan glavni urednik »Edinosti«, g. Makso Cotič 25-letnico urejevanja našega lista. Za nas je pomemben ta jubilej, ker teče delo časnikařstva in delo učiteljstva nekako vzporedno in se ta dva poklica nekako izpolnjujeta, zakaj učiteljstvo daje narodu elementarno vzgojo in izobrazbo, ki jo časnikařstvo razširja in izpopolnjuje. Sta si pa ta dva stanova precej tesno v zvezi, ker se drug drugega često pri dosegu smotrov neobhodno potrebuje. Učiteljstvo — kot poedinci ali tudi v celoti — se več ali manj peča s časnikařtvom, ako prestrogo ne vzamemo pomena te besede. — Toda danes ni čas razprave, temveč se nam je pečati z jubileantom samim. Delo njegovo na političkem in s tem časnikařskem polju so ocenili drugi, vendar ne od te strani, ki se nam zdi jako značilna in potrebna priznanja pri g. Cotiču. Kot vzgojevalec se nam je pečati z vzgojo! G. Cotič je namreč eden onih značajev, ki svoj demokratizem in narodno prepričanje uveljavlja na onem mestu, kjer ga človek najbolj pozitivno uveljavlja in lahko najboljši pokaže: na vzgoji svojih otrok! G. Cotič se je namreč vedno zavedal svoje narodne dolžnosti in je svoje otroke tudi pod najtežjimi okoliščinami za otroke pošiljal v slovensko šolo, kar sicer ni navada in je velika hiba

»Zvonček« ima v 1. št. XVI. letnika to lepo in zanimivo vsebino: 1. Andrej Rapè: Pod božičnim drevescem. I esem. 2. Fran Žgur: Na bojnem polju. Pesem. 3. Cvetinirski: Krožnik breskev. Povest. 4. Tinče Ravljen: Milko in solnček. Pesem. 5. † Sebastijan Krotky. Podoba. 6. Fran Žgur: Molitev. Pesem. 7. Stric Tone: Čitati — dobro, poizkusiti — bolje! Poučni spis. 8. Davorinov: Prošnja. Pesem. 9. Janko Leban: Tolažba. Pesem. 10. † Herman Rudež. Podoba. 11. L. M. Školjki: K stricu. Povest. 12. † Valentin Lavbič. Podoba. 13. Davorinov: Stotnikovo pismo. Pesem. 14. Fr. Rojec: Vzdih. Pesem. 15. Fran Žgur: Obljuba Gospodu. Pesem. 16. Pouk in zabava: Zastavica v podobah. — Zimski večer. Pesem. — Slovenski učitelji — junaki. — Star kmet na bojišču. — Kotiček g. Doropoljskega. — Kaj naj pišem g. Doropoljskemu? Podoba. 17. V šestnajsto leto.

Kranjske vesti.

Anton Cirman.

V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl tovariš Anton Cirman, nadučitelj v pokoju in hišni posestnik, v 66. letu svoje dobe. — Iz VI. gimn. razreda je prestopil na učiteljsko, saj so v letih 1872. in 1873. učiteljsko obetali zlate gradove. — Ves čas svojega učiteljevanja je bil zaveden član našega tožnega in težkega stanu, ki je njega križe in nadloge lažje prenašal ob svoji prirojeni dovornosti in ob veselju do petja, ki ga je kot dober pevčebasist vedno rad gojil. Bil je blagega značaja in neomajno naprednega mišljenja, spoštovan in cenjen med znanci in prijatelji. Bodi mu ohranjen časten spomin! Njegovi rodovini iskreno sožalje!

—r— Na šentjakovski šoli v Ljubljani so bili na Silvestrov večer pogoščeni vsi ranjenci in strežniki z gnatjo, kruhom, pecivom, z vinom, jabolki, s čajem in obdarovani s cigaretami in z razglednicami. Za to pogostitev so prispevale v prvi vrsti učenke šentjakovske šole, dalje učiteljsvo te šole, deželni odbor kranjski in razne ljubljanske tvrdke. Bodi izrečena vsem iskrena zahvala. — Učenke šentjakovske šole so tudi neumorne v tem, da pletejo že od meseca septembra za naše vojake. Izdelale so že nad 500 kosov. Mladim našim delavkam srčna hvala!

—r— Iz ljudskošolske službe, C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je vzel v vednost, da se je izprašana učiteljica Ana Kotnikova kot brezplačna preizkusna kandidatinja sprejela na dvorazrednico na Brdu; izprašana učiteljica Katarina Megličeva pa kot brezplačna poizkusna kandidatinja na trirazrednico v Komendi; nadalje, da sta učiteljici s. Kerubina Rihar in s. Pija Garantini izstopili, absolvirani učiteljski kandidatinji s. Gracijana Koršič in s. Imalda Koncejla pa vstopili na uršulinški osemrazrednici v Mekinah. — Začasni učitelj na petrazredni ljudski šoli v Št. Petru na Krasu je postal izprašani učiteljski kandidat Franc Rant.

—r— Iz Gorenjega Logatca nam pišejo: Pri tukajšnji šolski prireditvi v korist nabave tople obleke našim vojakom je bilo dohodkov 145 K 24 h; za ta denar se je kupilo volne ter so učenke napravile 8 parov gamaš, 1 par nogavic, 2 para zappestnikov, 20 komadov šerp, 50 komadov avb in 60 parov volnenih krajcev za na noge. Razentega je tuk. šolska mladina sodelovala tudi pri prireditvi gosp. obeh Logatcev v korist »Rd. križu«; pri tej prireditvi je bilo dohodkov 800 kron.

—r— Za begunce iz Galicije, poslano c. kr. deželnemu predsedstvu: učiteljica Avgusta Matanovičeva v Ljubljani 5 K; Fran Klinar, vpok. učitelj v Ljubljani 4 K.

—r— Tovariš Vekoslav Lilla, nadučitelj na Polšniku, je že dlje časa v srbskem ujetništvu v Nišu. Bil je ranjen od šrapnela in ujet.

—r— Umrla je dne 28. decembra l. l. v Gornjem Tustanu pri Moravčah po dolgi in mučni bolezni Marijana Pirnatova, rojena Resnikova, v 72. letu svoje starosti. V sredo, dne 30. decembra l. l., dopoldne pa smo s hraniili njene posmrtno ostanke pri Sv. Martinu v Moravčah k večnemu počitku. Pokojnica je bila svojim otrokom predobro mati, sosedom dobrohotna pomočnica in modra svetovalka, vsem širomakom od blizu in daleč pa usmiljena dobrotnica. To zlato kmetiško srce naj sladko počiva v ljubi zemlji domači! Umrla je bila mati profesorja Makso Pirnata v Kranju, ki mu izrekamo ob smrti ljubljene matere iskreno sožalje!

—r— Na Uncu pri Raketu je umrl na svojem posestvu g. Lovro Šebeničkar, poštar v pok., mnogoletni občinski odbornik, bivši preds. krajnega šolskega sveta na Raketu, kakor tudi večletni

predsednik okraj. cestnega odbora. Rajnik je bil vrl narodnjak in iskren prijatelj slovenskega šolstva in učiteljstva. Naj mu bo lahka zemlja slovenska, ki jo je ljubil od vsega srca!

—r— Tovariš Ivan Kocijančič, nadučitelj v Bušči vasi pri Krškem, ki se že od začetka vojne nahaja v bojnih vrstah na južnem bojišču — najprej ob črnogorski, sedaj pa ob srbski meji — je povišan za nadporočnika. Čestitamo!

—r— V Zagorju ob Savi je tudi vojaška rekonvalescentna bolnišnica »Rdečega križa«. V njej je stalno 30 vojakov-ranjencev, oziroma bolnikov, ki jim strežejo domače dame z veliko požrtvovalnostjo pod skrbnim vodstvom ljudomilega našega zdravnika dr. Toma Zarišnik. Ob sebi umljivo je, da je pri tem patriotičnem delu tudi naše učiteljstvo na svojem mestu, saj je bolnišnica nastanjena v ljudski šoli v Toplicah. Učiteljstvo oskrbuje bolnike s primernim čtivom in sodeluje pri vsakem poslovanju z največjim navdušenjem. Čast in hvala mu!

—r— Seja deželnega šolskega sveta za Kranjsko dne 12. t. m. Reši se več disciplinarnih slučajev. — Naučnemu ministrstvu se predlaga, da podeli nekemu nadučitelju naslov »ravnatelj«. — Suplentoma Francu Stoparju in Francu Dolžanu v Rudolfovem se prizna starostna doklada. — Pravi učitelj Josip Malnar na državni gimnaziji v Kranju se stalno namesti in dobi naslov »profesor«. — Več državnih ustanov dobe gojenci in gojenke c. kr. učiteljska v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda silno občuti današnjo krizo. Ob zaključku l. 1914. se je pokazalo, da so prispevki podružnic zaostali za 37.750 K za letom 1913. Tudi drugi njeni viri so se močno skrčili, ako niso popolnoma usahnil. Nasprotno pa so družbeni izdatki vedno enaki, ker zdržuje vse svoje zavode. Kaj nam obeta leto 1915?!

Štajerske vesti.

Ivan Ličar.

O rajnem tovarišu Ivanu Ličarju smo prejeli še te vrstice:

Kakor mnogo drugih slovenskih učiteljev, tako se je tudi tovariš Ivan Ličar nemudoma odzval cesarjevemu pozivu ter odhitel pod zastavo. Poslan na južno bojišče, si je tam nakopal zavratno bolezen — legar. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnico, kjer je pa dne 16. grudnia m. l. končal mlado življenje jedva v 25. letu starosti. Pogreb se je vršil dne 18. grudnia v Buda-Pešti. — Pokojnik, rodom Trboveljčan, je dovršil ljubljansko učiteljsko, naker je služboval v brežiškem političnem okraju kot okrajni pomožni učitelj. Ker je bil simpatična osebnost in poleg tega izboren godbenik, je bil povsod, kjerkoli je deloval, jako priljubljen. Posebno mojstrsko je obvladal klavir, in slast je bila poslušati ga, kadar so tekali njegovi spretni prsti po tipkah tega instrumenta. Tik pred odhodom na bojišče se je poročil z gospico Jožico Bračičevo iz ugledne učiteljske rodovine Bračičeve v Št. Vidu pri Planini. Zapušča torej mlado vdovo. Bodi ohranjen ljubeznivemu tovarišu-junaku trajen spomin in naj mu bo daljna ogrska zemlja lahka!

—r— Kletarski tečaj se vrši na deželni sadjarski šoli v Mariboru od 18. do 23. januarja. Pogoji za obisk so običajni. Javiti se je treba ravnateljstvu.

—r— Deželno žensko učiteljsko v Mariboru je bilo zopet otvorjeno dne 4. januarja 1915.

—r— Odlikovanje. Naučni minister je podelil celjskemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Jožefu Supanku za njegovo zaslužno delovanje v šolstvu naslov ravnatelja. — Čestitamo!

—r— Učiteljstvo za »Rdeči križ«. Voditelj šole v Ksaveriju, tovariš Josip Terčak, je nabral za »Rdeči križ« 212 K 95 h v denarju, 152 komadov perila, prodal 100 kom. razglednic, nabral 3 velike zaboje suhega sadja ter 2 velika zaboja jabolka. Učenke te šole so pod vodstvom učiteljice Agneze Pirčeve napletle za vojake naslednje pletenine: 34 parov nogavic, 33 parov zappestnikov, 31 komadov čepic in 1 komad pokriv. kolen. Denar za ta material v znesku K 76:40 je nabralo učiteljstvo.

—r— Iz Ljutomera pišejo: V Radoslavcih je umrl v starosti 77 let posestnik Anton Božič. V mladih svojih letih je doživel znamenite slovenske tabore in ostal navdušen narodnjak do smrti. Dpisoval si je mnogo z raznimi starejšimi slovenskimi voditelji; ta korespondenca je ohranjena in se bo iz nje priobčilo vse, kar je spomina vredno. Pokojni Božič je užival

veliko zaupanje svojih rojakov; bil je dolgo vrsto let župan v domači vasi, načelnik malonedeljskega krajnega šolskega sveta, član ljutom. okr. zastopa, član načelstva ljutom. okrajne posojilnice itd., še na stara leta se je izredno živahno zanimal za naše domače politično življenje. Naj bo staremu taboritu in prijatelju narodnega šolstva zemljica lahka!

—r— Zahvala. G. dr. Jakob Rajh, odvetnik v Gradcu, je blagovolil o priliki smrti svojega brata g. pravnikarja Juro Rajha podariti ubožnim učencem tukajšnje šole vsoto 20 K. Za ta velikodušni dar izreka v imenu obdarovanih najtoplejšo zahvalo vodstvu deške in dekliške šole.

Št. Jur ob Juž. žel., 24. dec. 1914.

—r— Štajerski deželni šolski svet je imenoval Angelo Lebarjevo za definitivno učiteljico na Polenškaku in Regino Gobčovo za definitivno učiteljico pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Začasno je vpokojena definitivna učiteljica na slovenski šoli v Vitanju Marija Lindtnerjeva. — Definitivni učiteljci v Trbovljah Eleonori Voduškovci in definitivnemu učitelju v Smarjeti pri R. T. Karlu Drofeniku se je dovolilo zamenjati službeni mesti.

—r— Dva brata odlikovana. V »Edinosti« čitamo: Mariborski bogoslovec St. Jurko, ki se ni odpovedal vojaški službi in je moral zaradi tega v vojno, je v 24 urah trikrat avanziral. Jurko se je pred nekaj tedni vrnil s severnega bojišča ranjen v Maribor. Ko je ozdravil, je prejšnji teden bil od torka na sredo najprvo povišan za narednika, potem takoj za kadet-aspiranta in nazadnje za kadeta. Jurko je bil še povrh tega zaradi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. — Brat g. Jurka, učitelj Vitko Jurko, je bil zaradi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo. Oba odlikovanca sta sinova tovariša Blaža Jurka, učitelj Jurko je tudi zet tovariša Antona Onusa. — Vsem čestitamo!

—r— Šolski svetnik Albert Gauby je umrl v 78. letu. Bil je v Gradcu in na Štajerskem sploh dobro znan kot pedagog.

—r— Iz ormoške okolice nam pišejo: V noči od 8. na 9. januarja t. l. so neznanizni uzmovci udri v šol. soboplu na Humu skozi okno v stansko sobo naduč. Porekarja Ant. ter mu odnesli obleke in nekaj denarja v vrednosti nad 300 K. Odnesli bi še več, pa se je nadučitelj zbudil v drugi sobi ter jih splašil. Streljal je za njimi, a ni jih dosegel. Pomiljujemo tovariša, ki se v svojem službenem kraju že 27. let trudi in sedaj v težavah na stara leta samotari, medtem ko ima že 3. leto soprogo s 4 otroki v Mariboru, da so zadnji v šolah, in sedaj sina na severnem bojišču.

—r— Nova podružnica »Schulvereina«. Pred kratkim so ustanovili na Grobelnem novo podružnico nemšč. »Schulvereina«.

—r— Sklicanje štajerskega deželnega zbora? »Grazer Volksblatt« piše, da so štajerske deželne finance v takem stanju, da je postalo zvišanje rednih deželnih dohodkov neizogibno. Zato ne preostaja ničesar drugega, kakor sklicanje deželnega zbora, da se omogoči ustavna rešitev tega perečega vprašanja. — Kolikor je vobče znano, stoji vlada na stališču, da v vojnem času tudi deželni zbori ne morejo uspešno delovati. To bo veljalo pač tudi za štajerski deželni zbor.

—r— Šolstvo v Mariboru. Dne 4. t. m. se je pričel pouk na obeh nižjih letnikih c. kr. moškega učiteljskega in na vseh štirih letnikih deželnega ženskega učiteljskega, s 7. t. m. pa se je pričel tudi pouk na c. kr. vladnici moškega učiteljskega. S tem se je pouk pričel na vseh naših učnih zavodih, in mesto dobiva zopet nekotliko starega lica. Na c. kr. moškem učiteljskem so letos božične počitnice odpadle. Prosto je bilo samo čez praznike. Moško učiteljsko je bil edini zavod brez božičnih počitnic.

Goriške vesti.

—r— Otlca. Kakor poročajo s severnega bojišča, je bil tamkaj ranjen tovariš Miha Vrčon, voditelj ljudske šole na Otlci.

—r— Emil Komel, učitelj glasbe v Gorici, leži med obolnimi vojakovi Gradcu.

—r— Dol-Otlca. V stalni pokoj je stopil tovariš Edmund Čibej, nadučitelj na Dolu. Okolo 25 let je poučeval gorski šolski drobiž in se ni zbal ne burje ne mraza. Vsem mlajšim in tudi starejšim občanom ostane v trajnem spominu.

—r— Božičnica na zavodih društva »Šolski Dom« se je vršila tudi letos kakor po navadi. Tudi v tem nemirnem in skrbi polnem času so naši rodoljubi čutečega srca odprli svojo radodarno roko za našo ljubljeno deco. Brez leska in bleska so bili

obdarovani otroci kar v šolskih sobah. — Obdarovanih je bilo 15 razredov, in sicer: 3 otroški vrtci, 4 razredi v »Malem Domu« in 4 deški ter 4 dekliški v »Šolskem Domu«. Ubožnejši so dobili oblačilo ali črevlje, ostali pa kolače, škatlice, svinčnike, peresa, ročnike, zvezke in celo jaslice za izrezavanje. V vsem je bilo obdarovanih 374 otrok. Razdelilo se je med nje 84 parov črevljev, 194 oblek, 5 jopičev, 8 parov hlač, 1 havelok, 8 klobukov, 27 predpasnikov, 8 šerp za na glavo, 3 ženski klobuki, 20 parov nogavic, 8 parov rokavic in 9 klobučkov za punčke.

—r— Iz Furlanije pišejo »Soči«: Vojaško sodišče v Gorici je obsodilo učitelja Rizzatta iz Furlanije zaradi pospeševanja beguncev čez mejo. Prepeljali so ga z vojaško eskorto v Ljubljano.

—r— Tovariš Pavel Toroš, učitelj v Vedrinjanu, je služil v 97. pehotnem polku, 1. stotnja. Bojeval se je v Galiciji, a od 9. oktobra pret. leta dalje ni o njem nobenega glasu več.

—r— Plave pri Gorici. Pišejo nam: Po iniciativi tukajšnjega vodstva se je nabral med šolsko mladežjo v prid našim vojakom znesek K 52:22. — Razentega so nabrali učenci veliko vrečo robidnatega listja, ki smo ga poslali na pristojno mesto.

Tržaške vesti.

—r— Učiteljstvo C. M. šol v Trstu je v mesecu grudnu pret. l. od svoje plače darovalo: mobiliziranemu tovarišu 20 K, za učne potrebščine učencem, katerih očetje so na bojišču, K 9:23, za »Rdeči križ« 10 K. Skupaj K 39:23.

—r— V vojnem ujetništvu je tovariš Andrej Čok, učitelj v Trstu. Ujet je bil na južnem bojišču ter se nahaja med onimi našimi vojakovi, ki jih je morala Srbija izročiti Grški. Tovariš Čok bo torej čas ujetništva preživel na otoku Syrosu.

—r— Jubilej slovenskega časnika. Koncem preteklega leta je obhajal gosp. Makso Cotič, glavni urednik »Edinosti« petindvajsetletni jubilej, odkar deluje v uredništvu imenovanega lista. Petindvajset let dela v slovenskem časnikařtvu — to je dolga doba neumornosti, vztrajnosti, potrpežljivosti in samozatajevanja. A delo g. Cotiča je bilo uspešno, to moramo odkrito priznati. V veliki meri gre »Edinosti« in njenemu glavnemu uredniku zasluža, da se je Slovenstvo v Trstu tako mogočno dvignilo, zakaj dobilo je svoje korenine v tržaškem slovenskem šolstvu, ki mu je zopet »Edinost« navdušena pospeševalka, bodreč tržaške Slovence k požrtvovalnosti v korist narodnega šolstva. Ta požrtvovalnost je naravnost brezprimerna, imponujoča in sijajna! Dokler bijejo srca tržaških Slovencev v tako veličastnih plamenih ljubezni in žrtvovanja do naših kulturih vprašanj, toliko časa je zagotovljen našemu narodu od Adriji obsto, in sicer trdnejši od kraških skal! — Že z ozirom na napredek in blagotvorno delovanje našega narodnega šolstva na tržaškem ozemlju in v Trstu samem, ki ima ob tem vselem dejstvu tudi skromni glavni urednik »Edinosti« svoj pošteni delež, se njegovega časnikařskega jubileja tudi mi kot glasniki in propagatorji koristni in interesov slovenskega učiteljstva in šolstva od srca veselimo in mu iskreno čestitamo! Na zdar, ljubi tovariš Makso! — K Cotičevemu jubileju nam pišejo iz tržaških učiteljskih krogov: Novega leta dan je praznovan glavni urednik »Edinosti«, g. Makso Cotič 25-letnico urejevanja našega lista. Za nas je pomemben ta jubilej, ker teče delo časnikařstva in delo učiteljstva nekako vzporedno in se ta dva poklica nekako izpolnjujeta, zakaj učiteljstvo daje narodu elementarno vzgojo in izobrazbo, ki jo časnikařstvo razširja in izpopolnjuje. Sta si pa ta dva stanova precej tesno v zvezi, ker se drug drugega često pri dosegu smotrov neobhodno potrebuje. Učiteljstvo — kot poedinci ali tudi v celoti — se več ali manj peča s časnikařtvom, ako prestrogo ne vzamemo pomena te besede. — Toda danes ni čas razprave, temveč se nam je pečati z jubileantom samim. Delo njegovo na političkem in s tem časnikařskem polju so ocenili drugi, vendar ne od te strani, ki se nam zdi jako značilna in potrebna priznanja pri g. Cotiču. Kot vzgojevalec se nam je pečati z vzgojo! G. Cotič je namreč eden onih značajev, ki svoj demokratizem in narodno prepričanje uveljavlja na onem mestu, kjer ga človek najbolj pozitivno uveljavlja in lahko najboljši pokaže: na vzgoji svojih otrok! G. Cotič se je namreč vedno zavedal svoje narodne dolžnosti in je svoje otroke tudi pod najtežjimi okoliščinami za otroke pošiljal v slovensko šolo, kar sicer ni navada in je velika hiba

»Zvonček« ima v 1. št. XVI. letnika to lepo in zanimivo vsebino: 1. Andrej Rapè: Pod božičnim drevescem. I esem. 2. Fran Žgur: Na bojnem polju. Pesem. 3. Cvetinirski: Krožnik breskev. Povest. 4. Tinče Ravljen: Milko in solnček. Pesem. 5. † Sebastijan Krotky. Podoba. 6. Fran Žgur: Molitev. Pesem. 7. Stric Tone: Čitati — dobro, poizkusiti — bolje! Poučni spis. 8. Davorinov: Prošnja. Pesem. 9. Janko Leban: Tolažba. Pesem. 10. † Herman Rudež. Podoba. 11. L. M. Školjki: K stricu. Povest. 12. † Valentin Lavbič. Podoba. 13. Davorinov: Stotnikovo pismo. Pesem. 14. Fr. Rojec: Vzdih. Pesem. 15. Fran Žgur: Obljuba Gospodu. Pesem. 16. Pouk in zabava: Zastavica v podobah. — Zimski večer. Pesem. — Slovenski učitelji — junaki. — Star kmet na bojišču. — Kotiček g. Doropoljskega. — Kaj naj pišem g. Doropoljskemu? Podoba. 17. V šestnajsto leto.

Kranjske vesti.

Anton Cirman.

V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl tovariš Anton Cirman, nadučitelj v pokoju in hišni posestnik, v 66. letu svoje dobe. — Iz VI. gimn. razreda je prestopil na učiteljsko, saj so v letih 1872. in 1873. učiteljsko obetali zlate gradove. — Ves čas svojega učiteljevanja je bil zaveden član našega tožnega in težkega stanu, ki je njega križe in nadloge lažje prenašal ob svoji prirojeni dovornosti in ob veselju do petja, ki ga je kot dober pevčebasist vedno rad gojil. Bil je blagega značaja in neomajno naprednega mišljenja, spoštovan in cenjen med znanci in prijatelji. Bodi mu ohranjen časten spomin! Njegovi rodovini iskreno sožalje!

—r— Na šentjakovski šoli v Ljubljani so bili na Silvestrov večer pogoščeni vsi ranjenci in strežniki z gnatjo, kruhom, pecivom, z vinom, jabolki, s čajem in obdarovani s cigaretami in z razglednicami. Za to pogostitev so prispevale v prvi vrsti učenke šentjakovske šole, dalje učiteljstvo te šole, deželni odbor kranjski in razne ljubljanske tvrdke. Bodi izrečena vsem iskrena zahvala. — Učenke šentjakovske šole so tudi neumorne v tem, da pletejo že od meseca septembra za naše vojake. Izdelale so že nad 500 kosov. Mladim našim delavkam srčna hvala!

—r— Iz ljudskošolske službe, C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je vzel v vednost, da se je izprašana učiteljica Ana Kotnikova kot brezplačna preizkusna kandidatinja sprejela na dvorazrednico na Brdu; izprašana učiteljica Katarina Megličeva pa kot brezplačna poizkusna kandidatinja na trirazrednico v Komendi; nadalje, da sta učiteljici s. Kerubina Rihar in s. Pija Garantini izstopili, absolvirani učiteljski kandidatinji s. Gracijana Koršič in s. Imalda Konceleja pa vstopili na uršulinški osemrazrednici v Mekinah. — Začasni učitelj na petrazredni ljudski šoli v Št. Petru na Krasu je postal izprašani učiteljski kandidat Franc Rant.

—r— Iz Gorenjega Logatca nam pišejo: Pri tukajšnji šolski prireditvi v korist nabave tople obleke našim vojakom je bilo dohodkov 145 K 24 h; za ta denar se je kupilo volne ter so učenke napravile 8 parov gamaš, 1 par nogavic, 2 para zappestnikov, 20 komadov šerp, 50 komadov avb in 60 parov volnenih krajcev za na noge. Razentega je tuk. šolska mladina sodelovala tudi pri prireditvi gosp. obeh Logatcev v korist »Rd. križu«; pri tej prireditvi je bilo dohodkov 800 kron.

—r— Za begunce iz Galicije, poslano c. kr. deželnemu predsedstvu: učiteljica Avgusta Matanovičeva v Ljubljani 5 K; Fran Klinar, vpok. učitelj v Ljubljani 4 K.

—r— Tovariš Vekoslav Lilla, nadučitelj na Polšniku, je že dlje časa v srbskem ujetništvu v Nišu. Bil je ranjen od šrapnela in ujet.

—r— Umrla je dne 28. decembra l. l. v Gornjem Tustanu pri Moravčah po dolgi in mučni bolezni Marijana Pirnatova, rojena Resnikova, v 72. letu svoje starosti. V sredo, dne 30. decembra l. l., dopoldne pa smo s hraniili njene posmrtno ostanke pri Sv. Martinu v Moravčah k večnemu počitku. Pokojnica je bila svojim otrokom predobro mati, sosedom dobrohotna pomočnica in modra svetovalka, vsem širomakom od blizu in daleč pa usmiljena dobrotnica. To zlato kmetiško srce naj sladko počiva v ljubi zemlji domači! Umrla je bila mati profesorja Makso Pirnata v Kranju, ki mu izrekamo ob smrti ljubljene matere iskreno sožalje!

—r— Na Uncu pri Raketu je umrl na svojem posestvu g. Lovro Šebeničkar, poštar v pok., mnogoletni občinski odbornik, bivši preds. krajnega šolskega sveta na Raketu, kakor tudi večletni

predsednik okraj. cestnega odbora. Rajnik je bil vrl narodnjak in iskren prijatelj slovenskega šolstva in učiteljstva. Naj mu bo lahka zemlja slovenska, ki jo je ljubil od vsega srca!

—r— Tovariš Ivan Kocijančič, nadučitelj v Bušči vasi pri Krškem, ki se že od začetka vojne nahaja v bojnih vrstah na južnem bojišču — najprej ob črnogorski, sedaj pa ob srbski meji — je povišan za nadporočnika. Čestitamo!

—r— V Zagorju ob Savi je tudi vojaška rekonvalescentna bolnišnica »Rdečega križa«. V njej je stalno 30 vojakovranjencev, oziroma bolnikov, ki jim strežejo domače dame z veliko požrtvovalnostjo pod skrbnim vodstvom ljudomilega našega zdravnika dr. Toma Zarišnik. Ob sebi umljivo je, da je pri tem patriotičnem delu tudi naše učiteljstvo na svojem mestu, saj je bolnišnica nastanjena v ljudski šoli v Toplicah. Učiteljstvo oskrbuje bolnike s primernim čtivom in sodeluje pri vsakem poslovanju z največjim navdušenjem. Čast in hvala mu!

—r— Seja deželnega šolskega sveta za Kranjsko dne 12. t. m. Reši se več disciplinarnih slučajev. — Naučnemu ministrstvu se predlaga, da podeli nekemu nadučitelju naslov »ravnatelj«. — Suplentoma Francu Stoparju in Francu Dolžanu v Rudolfovem se prizna starostna doklada. — Pravi učitelj Josip Malnar na državni gimnaziji v Kranju se stalno namesti in dobi naslov »profesor«. — Več državnih ustanov dobe gojenci in gojenke c. kr. učiteljska v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda silno občuti današnjo krizo. Ob zaključku l. 1914. se je pokazalo, da so prispevki podružnic zaostali za 37.750 K za letom 1913. Tudi drugi njeni viri so se močno skrčili, ako niso popolnoma usahnil. Nasprotno pa so družbeni izdatki vedno enaki, ker zdržuje vse svoje zavode. Kaj nam obeta leto 1915?!

Štajerske vesti.

Ivan Ličar.

O rajnem tovarišu Ivanu Ličarju smo prejeli še te vrstice:

Kakor mnogo drugih slovenskih učiteljev, tako se je tudi tovariš Ivan Ličar nemudoma odzval cesarjevemu pozivu ter odhitel pod zastavo. Poslan na južno bojišče, si je tam nakopal zavratno bolezen — legar. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnico, kjer je pa dne 16. grudnia m. l. končal mlado življenje jedva v 25. letu starosti. Pogreb se je vršil dne 18. grudnia v Buda-Pešti. — Pokojnik, rodom Trboveljčan, je dovršil ljubljansko učiteljsko, naker je služboval v brežiškem političnem okraju kot okrajni pomožni učitelj. Ker je bil simpatična osebnost in poleg tega izboren godbenik, je bil povsod, kjerkoli je deloval, jako priljubljen. Posebno mojstrsko je obvladal klavir, in slast je bila poslušati ga, kadar so tekali njegovi spretni prsti po tipkah tega instrumenta. Tik pred odhodom na bojišče se je poročil z gospico Jožico Bračičevo iz ugledne učiteljske rodovine Bračičeve v Št. Vidu pri Planini. Zapušča torej mlado vdovo. Bodi ohranjen ljubeznivemu tovarišu-junaku trajen spomin in naj mu bo daljna ogrska zemlja lahka!

—r— Kletarski tečaj se vrši na deželni sadjarski šoli v Mariboru od 18. do 23. januarja. Pogoji za obisk so običajni. Javiti se je treba ravnateljstvu.

—r— Deželno žensko učiteljsko v Mariboru je bilo zopet otvorjeno dne 4. januarja 1915.

—r— Odklikovanje. Naučni minister je podelil celjskemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Jožefu Supanku za njegovo zaslužno delovanje v šolstvu naslov ravnatelja. — Čestitamo!

—r— Učiteljstvo za »Rdeči križ«. Voditelj šole v Ksaveriju, tovariš Josip Terčar, je nabral za »Rdeči križ« 212 K 95 h v denarju, 152 komadov perila, prodal 100 kom. razglednic, nabral 3 velike zaboje suhega sadja ter 2 velika zaboja jabolka. Učenke te šole so pod vodstvom učiteljice Agneze Pirčeve napletle za vojaške naslednje pletenine: 34 parov nogavic, 33 parov zappestnikov, 31 komadov čepic in 1 komad pokrivač. Denar za ta material v znesku K 76:40 je nabralo učiteljstvo.

—r— Iz Ljutomera pišejo: V Radoslavcih je umrl v starosti 77 let posestnik Anton Božič. V mladih svojih letih je doživel znamenite slovenske tabore in ostal navdušen narodnjak do smrti. Dpisoval si je mnogo z raznimi starejšimi slovenskimi voditelji; ta korespondenca je ohranjena in se bo iz nje priobčilo vse, kar je spomina vredno. Pokojni Božič je užival

veliko zaupanje svojih rojakov; bil je dolgo vrsto let župan v domači vasi, načelnik malonedeljskega krajnega šolskega sveta, član ljutom. okr. zastopa, član načelstva ljutom. okrajne posojilnice itd., še na stara leta se je izredno živahno zanimal za naše domače politično življenje. Naj bo staremu taboritu in prijatelju narodnega šolstva zemljica lahka!

—r— Zahvala. G. dr. Jakob Rajh, odvetnik v Gradcu, je blagovolil o priliki smrti svojega brata g. pravnikarja Juro Rajha podariti ubožnim učencem tukajšnje šole vsoto 20 K. Za ta velikodušni dar izreka v imenu obdarovanih najtoplejšo zahvalo vodstvu deške in deklishe šole.

Št. Jur ob Juž. žel., 24. dec. 1914.

—r— Štajerski deželni šolski svet je imenoval Angelo Lebarjevo za definitivno učiteljico na Polenškaku in Regino Gobčovo za definitivno učiteljico pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Začasno je vpokojena definitivna učiteljica na slovenski šoli v Vitanju Marija Lindtnerjeva. — Definitivni učiteljci v Trbovljah Eleonori Voduškovci in definitivnemu učitelju v Smarjeti pri R. T. Karlu Drofeniku se je dovolilo zamenjati službeni mesti.

—r— Dva brata odlikovana. V »Edinosti« čitamo: Mariborski bogoslovec St. Jurko, ki se ni odpovedal vojaški službi in je moral zaradi tega v vojno, je v 24 urah trikrat avanziral. Jurko se je pred nekaj tedni vrnil s severnega bojišča ranjen v Maribor. Ko je ozdravil, je prejšnji teden bil od torka na sredo najprvo povišan za narednika, potem takoj za kadet-aspiranta in nazadnje za kadeta. Jurko je bil še povrh tega zaradi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. — Brat g. Jurka, učitelj Vitko Jurko, je bil zaradi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo. Oba odlikovanca sta sinova tovariša Blaža Jurka, učitelj Jurko je tudi zet tovariša Antona Onusa. — Vsem čestitamo!

—r— Šolski svetnik Albert Gauby je umrl v 78. letu. Bil je v Gradcu in na Štajerskem sploh dobro znan kot pedagog.

—r— Iz ormoške okolice nam pišejo: V noči od 8. na 9. januarja t. l. so neznanizni uzmovci udrl v šol. sobopluja na Humu skozi okno v stansko sobo naduč. Porekarja Ant. ter mu odnesli obleke in nekaj denarja v vrednosti nad 300 K. Odnesli bi še več, pa se je nadučitelj zbudil v drugi sobi ter jih splašil. Streljal je za njimi, a ni jih dosegel. Pomiljujemo tovariša, ki se v svojem službenem kraju že 27. let trudi in sedaj v težavah na stara leta samotari, medtem ko ima že 3. leto soprogo s 4 otroki v Mariboru, da so zadnji v šolah, in sedaj sina na severnem bojišču.

—r— Nova podružnica »Schulvereina«. Pred kratkim so ustanovili na Grobelnem novo podružnico nemš. »Schulvereina«.

—r— Sklicanje štajerskega deželnega zbora? »Grazer Volksblatt« piše, da so štajerske deželne finance v takem stanju, da je postalo zvišanje rednih deželnih dohodkov neizogibno. Zato ne preostaja ničesar drugega, kakor sklicanje deželnega zbora, da se omogoči ustavna rešitev tega perečega vprašanja. — Kolikor je vobče znano, stoji vlada na stališču, da v vojnem času tudi deželni zbori ne morejo uspešno delovati. To bo veljalo pač tudi za štajerski deželni zbor.

—r— Šolstvo v Mariboru. Dne 4. t. m. se je pričel pouk na obeh nižjih letnikih c. kr. moškega učiteljskega in na vseh štirih letnikih deželnega ženskega učiteljskega, s 7. t. m. pa se je pričel tudi pouk na c. kr. vladnici moškega učiteljskega. S tem se je pouk pričel na vseh naših učnih zavodih, in mesto dobiva zopet nekotliko starega lica. Na c. kr. moškem učiteljskem so letos božične počitnice odpadle. Prosto je bilo samo čez praznike. Moško učiteljsko je bil edini zavod brez božičnih počitnic.

Goriške vesti.

—r— Otlca. Kakor poročajo s severnega bojišča, je bil tamkaj ranjen tovariš Miha Vrčon, voditelj ljudske šole na Otlci.

—r— Emil Komel, učitelj glasbe v Gorici, leži med obolnimi vojakovi Gradcu.

—r— Dol-Otlca. V stalni pokoj je stopil tovariš Edmund Čibej, nadučitelj na Dolu. Okolo 25 let je poučeval gorski šolski drobiž in se ni zbal ne burje ne mraza. Vsem mlajšim in tudi starejšim občanom ostane v trajnem spominu.

—r— Božičnica na zavodih društva »Šolski Dom« se je vršila tudi letos kakor po navadi. Tudi v tem nemirnem in skrbi polnem času so naši rodoljubi čutečega srca odprli svojo radodarno roko za našo ljubljeno deco. Brez leska in bleska so bili

obdarovani otroci kar v šolskih sobah. — Obdarovanih je bilo 15 razredov, in sicer: 3 otroški vrtci, 4 razredi v »Malem Domu« in 4 deški ter 4 dekliski v »Šolskem Domu«. Ubožnejši so dobili oblačilo ali črevlje, ostali pa kolače, škatlice, svinčnike, peresa, ročnike, zvezke in celo jaslice za izrezavanje. V vsem je bilo obdarovanih 374 otrok. Razdelilo se je med nje 84 parov črevljev, 194 oblek, 5 jopičev, 8 parov hlač, 1 havelok, 8 klobukov, 27 predpasnikov, 8 šerp za na glavo, 3 ženski klobuki, 20 parov nogavic, 8 parov rokavic in 9 klobučkov za punčke.

—r— Iz Furlanije pišejo »Soči«: Vojaško sodišče v Gorici je obsodilo učitelja Rizzatta iz Furlanije zaradi pospeševanja beguncev čez mejo. Prepeljali so ga z vojaško eskorto v Ljubljano.

—r— Tovariš Pavel Toroš, učitelj v Vedrinjanu, je služil v 97. pehotnem polku, 1. stotnja. Bojeval se je v Galiciji, a od 9. oktobra pret. leta dalje ni o njem nobenega glasu več.

—r— Plave pri Gorici. Pišejo nam: Po iniciativi tukajšnjega vodstva se je nabral med šolsko mladežjo v prid našim vojakom znesek K 52:22. — Razentega so nabrali učenci veliko vrečo robidnatega listja, ki smo ga poslali na pristojno mesto.

Tržaške vesti.

—r— Učiteljstvo C. M. šol v Trstu je v mesecu grudnu pret. l. od svoje plače darovalo: mobiliziranemu tovarišu 20 K, za učne potrebščine učencem, katerih očetje so na bojišču, K 9:23, za »Rdeči križ« 10 K. Skupaj K 39:23.

—r— V vojnem ujetništvu je tovariš Andrej Čok, učitelj v Trstu. Ujet je bil na južnem bojišču ter se nahaja med onimi našimi vojakovi, ki jih je morala Srbija izročiti Grški. Tovariš Čok bo torej čas ujetništva preživel na otoku Syrosu.

—r— Jubilej slovenskega časnika. Koncem preteklega leta je obhajal gosp. Makso Cotič, glavni urednik »Edinosti« petindvajsetletni jubilej, odkar deluje v uredništvu imenovanega lista. Petindvajset let dela v slovenskem časnikařtvu — to je dolga doba neumornosti, vztrajnosti, potrpežljivosti in samozatajevanja. A delo g. Cotiča je bilo uspešno, to moramo odkrito priznati. V veliki meri gre »Edinosti« in njenemu glavnemu uredniku zasluža, da se je Slovenstvo v Trstu tako mogočno dvignilo, zakaj dobilo je svoje korenine v tržaškem slovenskem šolstvu, ki mu je zopet »Edinost« navdušena pospeševalka, bodreč tržaške Slovence k požrtvovalnosti v korist narodnega šolstva. Ta požrtvovalnost je naravnost brezprimerna, imponujoča in sijajna! Dokler bijejo srca tržaških Slovencev v tako veličastnih plamenih ljubezni in žrtvovanja do naših kulturih vprašan, toliko časa je zagotovljen našemu narodu od Adriji obsto, in sicer trdnější od kraških skal! — Že z ozirom na napredek in blagotvorno delovanje našega narodnega šolstva na tržaškem ozemlju in v Trstu samem, ki ima ob tem vselem dejstvu tudi skromni glavni urednik »Edinosti« svoj pošteni delež, se njegovega časnikařskega jubileja tudi mi kot glasniki in propagatorji koristni in interesov slovenskega učiteljstva in šolstva od srca veselimo in mu iskreno čestitamo! Na zdar, ljubi tovariš Makso! — K Cotičevemu jubileju nam pišejo iz tržaških učiteljskih krogov: Novega leta dan je praznovan glavni urednik »Edinosti«, g. Makso Cotič 25-letnico urejevanja našega lista. Za nas je pomemben ta jubilej, ker teče delo časnikařstva in delo učiteljstva nekako vzporedno in se ta dva poklica nekako izpolnjujeta, zakaj učiteljstvo daje narodu elementarno vzgojo in izobrazbo, ki jo časnikařstvo razširja in izpopolnjuje. Sta si pa ta dva stanova precej tesno v zvezi, ker se drug drugega često pri dosegi smotrov neobhodno potrebuje. Učiteljstvo — kot poedinci ali tudi v celoti — se več ali manj peča s časnikařtvom, ako prestrogo ne vzamemo pomena te besede. — Toda danes ni čas razprave, temveč se nam je pečati z jubileantom samim. Delo njegovo na političkem in s tem časnikařskem polju so ocenili drugi, vendar ne od te strani, ki se nam zdi jako značilna in potrebna priznanja pri g. Cotiču. Kot vzgojevalec se nam je pečati z vzgojo! G. Cotič je namreč eden onih značajev, ki svoj demokratizem in narodno prepričanje uveljavlja na onem mestu, kjer ga človek najbolj pozitivno uveljavlja in lahko najbolj pokaže: na vzgoji svojih otrok! G. Cotič se je namreč vedno zavedal svoje narodne dolžnosti in je svoje otroke tudi pod najtežjimi okoliščinami za otroke pošiljal v slovensko šolo, kar sicer ni navada in je velika hiba

»Zvonček« ima v 1. št. XVI. letnika to lepo in zanimivo vsebino: 1. Andrej Rapè: Pod božičnim drevescem. I esem. 2. Fran Žgur: Na bojnem polju. Pesem. 3. Cvetinirski: Krožnik breskev. Povest. 4. Tinče Ravljen: Milko in solnček. Pesem. 5. † Sebastijan Krotky. Podoba. 6. Fran Žgur: Molitev. Pesem. 7. Stric Tone: Čitati — dobro, poizkusiti — bolje! Poučni spis. 8. Davorinov: Prošnja. Pesem. 9. Janko Leban: Tolažba. Pesem. 10. † Herman Rudež. Podoba. 11. L. M. Školjki: K stricu. Povest. 12. † Valentin Lavbič. Podoba. 13. Davorinov: Stotnikovo pismo. Pesem. 14. Fr. Rojec: Vzdih. Pesem. 15. Fran Žgur: Obljuba Gospodu. Pesem. 16. Pouk in zabava: Zastavica v podobah. — Zimski večer. Pesem. — Slovenski učitelji — junaki. — Star kmet na bojišču. — Kotiček g. Doropoljskega. — Kaj naj pišem g. Doropoljskemu? Podoba. 17. V šestnajsto leto.

Kranjske vesti.

Anton Cirman.

V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl tovariš Anton Cirman, nadučitelj v pokoju in hišni posestnik, v 66. letu svoje dobe. — Iz VI. gimn. razreda je prestopil na učiteljsko, saj so v letih 1872. in 1873. učiteljsko obetali zlate gradove. — Ves čas svojega učiteljevanja je bil zaveden član našega tožnega in težkega stanu, ki je njega križe in nadloge lažje prenašal ob svoji prirojeni dovornosti in ob veselju do petja, ki ga je kot dober pevčebasist vedno rad gojil. Bil je blagega značaja in neomajno naprednega mišljenja, spoštovan in cenjen med znanci in prijatelji. Bodi mu ohranjen časten spomin! Njegovi rodovini iskreno sožalje!

—r— Na šentjakovski šoli v Ljubljani so bili na Silvestrov večer pogoščeni vsi ranjenci in strežniki z gnatjo, kruhom, pecivom, z vinom, jabolki, s čajem in obdarovani s cigaretami in z razglednicami. Za to pogostitev so prispevale v prvi vrsti učenke šentjakovske šole, dalje učiteljstvo te šole, deželni odbor kranjski in razne ljubljanske tvrdke. Bodi izrečena vsem iskrena zahvala. — Učenke šentjakovske šole so tudi neumorne v tem, da pletejo že od meseca septembra za naše vojake. Izdelale so že nad 500 kosov. Mladim našim delavkam srčna hvala!

—r— Iz ljudskošolske službe, C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je vzel v vednost, da se je izprašana učiteljica Ana Kotnikova kot brezplačna preizkusna kandidatinja sprejela na dvorazrednico na Brdu; izprašana učiteljica Katarina Megličeva pa kot brezplačna poizkusna kandidatinja na trirazrednico v Komendi; nadalje, da sta učiteljici s. Kerubina Rihar in s. Pija Garantini izstopili, absolvirani učiteljski kandidatinji s. Gracijana Koršič in s. Imalda Koncejla pa vstopili na uršulinški osemrazrednici v Mekinah. — Začasni učitelj na petrazredni ljudski šoli v Št. Petru na Krasu je postal izprašani učiteljski kandidat Franc Rant.

—r— Iz Gorenjega Logatca nam pišejo: Pri tukajšnji šolski prireditvi v korist nabave tople obleke našim vojakom je bilo dohodkov 145 K 24 h; za ta denar se je kupilo volne ter so učenke napravile 8 parov gamaš, 1 par nogavic, 2 para zappestnikov, 20 komadov šerp, 50 komadov avb in 60 parov volnenih krajcev za na noge. Razentega je tuk. šolska mladina sodelovala tudi pri prireditvi gosp. obeh Logatcev v korist »Rd. križu«; pri tej prireditvi je bilo dohodkov 800 kron.

—r— Za begunce iz Galicije, poslano c. kr. deželnemu predsedstvu: učiteljica Avgusta Matanovičeva v Ljubljani 5 K; Fran Klinar, vpok. učitelj v Ljubljani 4 K.

—r— Tovariš Vekoslav Lilla, nadučitelj na Polšniku, je že dlje časa v srbskem ujetništvu v Nišu. Bil je ranjen od šrapnela in ujet.

—r— Umrla je dne 28. decembra l. l. v Gornjem Tustanu pri Moravčah po dolgi in mučni bolezni Marijana Pirnatova, rojena Resnikova, v 72. letu svoje starosti. V sredo, dne 30. decembra l. l., dopoldne pa smo shranili njene posmrtno ostanke pri Sv. Martinu v Moravčah k večnemu počitku. Pokojnica je bila svojim otrokom predobro mati, sosedom dobrohotna pomočnica in modra svetovalka, vsem širomakom od blizu in daleč pa usmiljena dobrotnica. To zlato kmetiško srce naj sladko počiva v ljubi zemlji domači! Umrla je bila mati profesorja Makso Pirnata v Kranju, ki mu izrekamo ob smrti ljubljene matere iskreno sožalje!

—r— Na Uncu pri Raketu je umrl na svojem posestvu g. Lovro Šebeničkar, poštar v pok., mnogoletni občinski odbornik, bivši preds. krajnega šolskega sveta na Raketu, kakor tudi večletni

predsednik okraj. cestnega odbora. Rajnik je bil vrl narodnjak in iskren prijatelj slovenskega šolstva in učiteljstva. Naj mu bo lahka zemlja slovenska, ki jo je ljubil od vsega srca!

—r— Tovariš Ivan Kocijančič, nadučitelj v Bušči vasi pri Krškem, ki se že od začetka vojne nahaja v bojnih vrstah na južnem bojišču — najprej ob črnogorski, sedaj pa ob srbski meji — je povišan za nadporočnika. Čestitamo!

—r— V Zagorju ob Savi je tudi vojaška rekonvalescentna bolnišnica »Rdečega križa«. V njej je stalno 30 vojakov-ranjencev, oziroma bolnikov, ki jim strežejo domače dame z veliko požrtvovalnostjo pod skrbnim vodstvom ljudomiliga našega zdravnika dr. Toma Zarišk. Ob sebi umljivo je, da je pri tem patriotičnem delu tudi naše učiteljstvo na svojem mestu, saj je bolnišnica nastanjena v ljudski šoli v Toplicah. Učiteljstvo oskrbuje bolnike s primernim čtivom in sodeluje pri vsakem poslovanju z največjim navdušenjem. Čast in hvala mu!

—r— Seja deželnega šolskega sveta za Kranjsko dne 12. t. m. Reši se več disciplinarnih slučajev. — Naučnemu ministrstvu se predlaga, da podeli nekemu nadučitelju naslov »ravnatelj«. — Suplentoma Francu Stoparju in Francu Dolžanu v Rudolfovem se prizna starostna doklada. — Pravi učitelj Josip Malnar na državni gimnaziji v Kranju se stalno namesti in dobi naslov »profesor«. — Več državnih ustanov dobe gojenci in gojenke c. kr. učiteljska v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda silno občuti današnjo krizo. Ob zaključku l. 1914. se je pokazalo, da so prispevki podružnic zaostali za 37.750 K za letom 1913. Tudi drugi njeni viri so se močno skrčili, ako niso popolnoma usahnil. Nasprotno pa so družbeni izdatki vedno enaki, ker zdržuje vse svoje zavode. Kaj nam obeta leto 1915?!

Štajerske vesti.

Ivan Ličar.

O rajnem tovarišu Ivanu Ličarju smo prejeli še te vrstice:

Kakor mnogo drugih slovenskih učiteljev, tako se je tudi tovariš Ivan Ličar nemudoma odzval cesarjevemu pozivu ter odhitel pod zastavo. Poslan na južno bojišče, si je tam nakopal zavratno bolezen — legar. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnico, kjer je pa dne 16. grudnia m. l. končal mlado življenje jedva v 25. letu starosti. Pogreb se je vršil dne 18. grudnia v Buda-Pešti. — Pokojnik, rodom Trboveljčan, je dovršil ljubljansko učiteljsko, naker je služboval v brežiškem političnem okraju kot okrajni pomožni učitelj. Ker je bil simpatična osebnost in poleg tega izboren godbenik, je bil povsod, kjerkoli je deloval, jako priljubljen. Posebno mojstrsko je obvladal klavir, in slast je bila poslušati ga, kadar so tekali njegovi spretni prsti po tipkah tega instrumenta. Tik pred odhodom na bojišče se je poročil z gospico Jožico Bračičevo iz ugledne učiteljske rodovine Bračičeve v Št. Vidu pri Planini. Zapušča torej mlado vdovo. Bodi ohranjen ljubeznivemu tovarišu-junaku trajen spomin in naj mu bo daljna ogrska zemlja lahka!

—r— Kletarski tečaj se vrši na deželni sadjarski šoli v Mariboru od 18. do 23. januarja. Pogoji za obisk so običajni. Javiti se je treba ravnateljstvu.

—r— Deželno žensko učiteljsko v Mariboru je bilo zopet otvorjeno dne 4. januarja 1915.

—r— Odlikovanje. Naučni minister je podelil celjskemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Jožefu Supanku za njegovo zaslužno delovanje v šolstvu naslov ravnatelja. — Čestitamo!

—r— Učiteljstvo za »Rdeči križ«. Voditelj šole v Ksaveriju, tovariš Josip Terčar, je nabral za »Rdeči križ« 212 K 95 h v denarju, 152 komadov perila, prodal 100 kom. razglednic, nabral 3 velike zaboje suhega sadja ter 2 velika zaboja jabol. Učenke te šole so pod vodstvom učiteljice Agneze Pirčeve napletle za vojake naslednje pletenine: 34 parov nogavic, 33 parov zappestnikov, 31 komadov čepic in 1 komad pokriv. kolen. Denar za ta material v znesku K 76:40 je nabralo učiteljstvo.

—r— Iz Ljutomera pišejo: V Radoslavcih je umrl v starosti 77 let posestnik Anton Božič. V mladih svojih letih je doživel znamenite slovenske tabore in ostal navdušen narodnjak do smrti. Dpisoval si je mnogo z raznimi starejšimi slovenskimi voditelji; ta korespondenca je ohranjena in se bo iz nje priobčilo vse, kar je spomina vredno. Pokojni Božič je užival

veliko zaupanje svojih rojakov; bil je dolgo vrsto let župan v domači vasi, načelnik malonedeljskega krajnega šolskega sveta, član ljutom. okr. zastopa, član načelstva ljutom. okrajne posojilnice itd., še na stara leta se je izredno živahno zanimal za naše domače politično življenje. Naj bo staremu taboritu in prijatelju narodnega šolstva zemljica lahka!

—r— Zahvala. G. dr. Jakob Rajh, odvetnik v Gradcu, je blagovolil o priliki smrti svojega brata g. pravnikarja Juro Rajha podariti ubožnim učencem tukajšnje šole vsoto 20 K. Za ta velikodušni dar izreka v imenu obdarovanih najtoplejšo zahvalo vodstvu deške in deklishe šole.

Št. Jur ob Juž. žel., 24. dec. 1914.

—r— Štajerski deželni šolski svet je imenoval Angelo Lebarjevo za definitivno učiteljico na Polenškaku in Regino Gobčovo za definitivno učiteljico pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Začasno je vpokojena definitivna učiteljica na slovenski šoli v Vitanju Marija Lindtnerjeva. — Definitivni učiteljci v Trbovljah Eleonori Voduškovci in definitivnemu učitelju v Smarjeti pri R. T. Karlu Drofeniku se je dovolilo zamenjati službeni mesti.

—r— Dva brata odlikovana. V »Edinosti« čitamo: Mariborski bogoslovec St. Jurko, ki se ni odpovedal vojaški službi in je moral zaradi tega v vojno, je v 24 urah trikrat avanziral. Jurko se je pred nekaj tedni vrnil s severnega bojišča ranjen v Maribor. Ko je ozdravil, je prejšnji teden bil od torka na sredo najprvo povišan za narednika, potem takoj za kadet-aspiranta in nazadnje za kadeta. Jurko je bil še povrh tega zaradi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. — Brat g. Jurka, učitelj Vitko Jurko, je bil zaradi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo. Oba odlikovanca sta sinova tovariša Blaža Jurka, učitelj Jurko je tudi zet tovariša Antona Onusa. — Vsem čestitamo!

—r— Šolski svetnik Albert Gauby je umrl v 78. letu. Bil je v Gradcu in na Štajerskem sploh dobro znan kot pedagog.

—r— Iz ormoške okolice nam pišejo: V noči od 8. na 9. januarja t. l. so neznanizni uzmovci udrl v šol. sobopluja na Humu skozi okno v stansko sobo naduč. Porekarja Ant. ter mu odnesli obleke in nekaj denarja v vrednosti nad 300 K. Odnesli bi še več, pa se je nadučitelj zbudil v drugi sobi ter jih splašil. Streljal je za njimi, a ni jih dosegel. Pomiljujemo tovariša, ki se v svojem službenem kraju že 27. let trudi in sedaj v težavah na stara leta samotari, medtem ko ima že 3. leto soprogo s 4 otroki v Mariboru, da so zadnji v šolah, in sedaj sina na severnem bojišču.

—r— Nova podružnica »Schulvereina«. Pred kratkim so ustanovili na Grobelnem novo podružnico nemš. »Schulvereina«.

—r— Sklicanje štajerskega deželnega zbora? »Grazer Volksblatt« piše, da so štajerske deželne finance v takem stanju, da je postalo zvišanje rednih deželnih dohodkov neizogibno. Zato ne preostaja ničesar drugega, kakor sklicanje deželnega zbora, da se omogoči ustavna rešitev tega perečega vprašanja. — Kolikor je vobče znano, stoji vlada na stališču, da v vojnem času tudi deželni zbori ne morejo uspešno delovati. To bo veljalo pač tudi za štajerski deželni zbor.

—r— Šolstvo v Mariboru. Dne 4. t. m. se je pričel pouk na obeh nižjih letnikih c. kr. moškega učiteljskega in na vseh štirih letnikih deželnega ženskega učiteljskega, s 7. t. m. pa se je pričel tudi pouk na c. kr. vadnici moškega učiteljskega. S tem se je pouk pričel na vseh naših učnih zavodih, in mesto dobiva zopet nekotliko starega lica. Na c. kr. moškem učiteljskem so letos božične počitnice odpadle. Prosto je bilo samo čez praznike. Moško učiteljsko je bil edini zavod brez božičnih počitnic.

Goriške vesti.

—r— Otlca. Kakor poročajo s severnega bojišča, je bil tamkaj ranjen tovariš Miha Vrčon, voditelj ljudske šole na Otlci.

—r— Emil Komel, učitelj glasbe v Gorici, leži med obolnimi vojakovi Gradcu.

—r— Dol-Otlca. V stalni pokoj je stopil tovariš Edmund Čibej, nadučitelj na Dolu. Okolo 25 let je poučeval gorski šolski drobiž in se ni zbal ne burje ne mraza. Vsem mlajšim in tudi starejšim občanom ostane v trajnem spominu.

—r— Božičnica na zavodih društva »Šolski Dom« se je vršila tudi letos kakor po navadi. Tudi v tem nemirnem in skrbi polnem času so naši rodoljubi čutečega srca odprli svojo radodarno roko za našo ljubljeno deco. Brez leska in bleska so bili

obdarovani otroci kar v šolskih sobah. — Obdarovanih je bilo 15 razredov, in sicer: 3 otroški vrtci, 4 razredi v »Malem Domu« in 4 deški ter 4 deklishe v »Šolskem Domu«. Ubožnejši so dobili oblačilo ali črevlje, ostali pa kolače, škatlice, svinčnike, peresa, ročnike, zvezke in celo jaslice za izrezavanje. V vsem je bilo obdarovanih 374 otrok. Razdelilo se je med nje 84 parov črevljev, 194 oblek, 5 jopičev, 8 parov hlač, 1 havelok, 8 klobukov, 27 predpasnikov, 8 šerp za na glavo, 3 ženski klobuki, 20 parov nogavic, 8 parov rokavic in 9 klobučkov za punčke.

—r— Iz Furlanije pišejo »Soči«: Vojaško sodišče v Gorici je obsodilo učitelja Rizzatta iz Furlanije zaradi pospeševanja beguncev čez mejo. Prepeljali so ga z vojaško eskorto v Ljubljano.

—r— Tovariš Pavel Toroš, učitelj v Vedrinjanu, je služil v 97. pehotnem polku, 1. stotnja. Bojeval se je v Galiciji, a od 9. oktobra pret. leta dalje ni o njem nobenega glasu več.

—r— Plave pri Gorici. Pišejo nam: Po iniciativi tukajšnjega vodstva se je nabral med šolsko mladežjo v prid našim vojakom znesek K 52:22. — Razentega so nabrali učenci veliko vrečo robidinega listja, ki smo ga poslali na pristojno mesto.

Tržaške vesti.

—r— Učiteljstvo C. M. šol v Trstu je v mesecu grudnu pret. l. od svoje plače darovalo: mobiliziranemu tovarišu 20 K, za učne potrebščine učencem, katerih očetje so na bojišču, K 9:23, za »Rdeči križ« 10 K. Skupaj K 39:23.

—r— V vojnem ujetništvu je tovariš Andrej Čok, učitelj v Trstu. Ujet je bil na južnem bojišču ter se nahaja med onimi našimi vojakovi, ki jih je morala Srbija izročiti Grški. Tovariš Čok bo torej čas ujetništva preživel na otoku Syrosu.

—r— Jubilej slovenskega časnika. Koncem preteklega leta je obhajal gosp. Makso Cotič, glavni urednik »Edinosti« petindvajsetletni jubilej, odkar deluje v uredništvu imenovanega lista. Petindvajset let dela v slovenskem časnikařtvu — to je dolga doba neumornosti, vztrajnosti, potrpežljivosti in samozatajevanja. A delo g. Cotiča je bilo uspešno, to moramo odkrito priznati. V veliki meri gre »Edinosti« in njenemu glavnemu uredniku zasluža, da se je Slovenstvo v Trstu tako mogočno dvignilo, zakaj dobilo je svoje korenine v tržaškem slovenskem šolstvu, ki mu je zopet »Edinost« navdušena pospeševalka, bodreč tržaške Slovence k požrtvovalnosti v korist narodnega šolstva. Ta požrtvovalnost je naravnost brezprimerna, imponujoča in sijajna! Dokler bijejo srca tržaških Slovencev v tako veličastnih plamenih ljubezni in žrtvovanja do naših kulturih vprašanj, toliko časa je zagotovljen našemu narodu od Adriji obsto, in sicer trdnjši od kraških skal! — Že z ozirom na napredek in blagotvorno delovanje našega narodnega šolstva na tržaškem ozemlju in v Trstu samem, ki ima ob tem vselem dejstvu tudi skromni glavni urednik »Edinosti« svoj pošteni delež, se njegovega časnikařskega jubileja tudi mi kot glasniki in propagatorji koristni in interesov slovenskega učiteljstva in šolstva od srca veselimo in mu iskreno čestitamo! Na zdar, ljubi tovariš Makso! — K Cotičevemu jubileju nam pišejo iz tržaških učiteljskih krogov: Novega leta dan je praznovan glavni urednik »Edinosti«, g. Makso Cotič 25-letnico urejevanja našega lista. Za nas je pomemben ta jubilej, ker teče delo časnikařstva in delo učiteljstva nekako vzporedno in se ta dva poklica nekako izpolnjujeta, zakaj učiteljstvo daje narodu elementarno vzgojo in izobrazbo, ki jo časnikařstvo razširja in izpopolnjuje. Sta si pa ta dva stanova precej tesno v zvezi, ker se drug drugega često pri dosegu smotrov neobhodno potrebuje. Učiteljstvo — kot poedinci ali tudi v celoti — se več ali manj peča s časnikařtvom, ako prestrogo ne vzamemo pomena te besede. — Toda danes ni čas razprave, temveč se nam je pečati z jubileantom samim. Delo njegovo na političkem in s tem časnikařskem polju so ocenili drugi, vendar ne od te strani, ki se nam zdi jako značilna in potrebna priznanja pri g. Cotiču. Kot vzgojevalec se nam je pečati z vzgojo! G. Cotič je namreč eden onih značajev, ki svoj demokratizem in narodno prepričanje uveljavlja na onem mestu, kjer ga človek najbolj pozitivno uveljavlja in lahko najboljši pokaže: na vzgoji svojih otrok! G. Cotič se je namreč vedno zavedal svoje narodne dolžnosti in je svoje otroke tudi pod najtežjimi okoliščinami za otroke pošiljal v slovensko šolo, kar sicer ni navada in je velika hiba

II. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem tekočega leta K 10.757:57. Ta vsota daje po 5% na leto K 537:87 obrestih; zato naj se že 1. 1915 ustanovi novo in sicer šesto mesto po 80 K na leto. C. F. J. I. jub. ustanovo uživajo:

I. mesto: Marija Osana, gojenka I. l. c. kr. učiteljica v Ljubljani.

II. mesto: Vinko Pegan, dijak I. real. razreda v Ljubljani.

III. mesto: Dragotin Tratnik, dijak II. real. razreda v Idriji.

IV. mesto: Srečko Razpotnik, gojenec IV. l. c. kr. učit. v Ljubljani.

V. mesto: Kazimir Pretnar, dijak VI. gimn. razreda v Ljubljani.

III. Obračun za zalogo knjig.

»Učiteljska tiskarna« ima proti 25% popusta v komisiji zalogo knjig, ki jih izdaje naše društvo. Obračun, ki ga je podala tiskarna dne 16. nov. t. l., je sledeči:

Št.	Prejemki	K	h	K	h
1.	Saldo 1. jan. 1914			430	74
2.	1328 komadov prodanih mladinskih spisov	1382	—		
3.	25% popusta Učiteljski tiskarni	345	50	1036	50
4.	1560 komadov prodanih Nar. pesmi	312	—		
5.	25% popusta Učiteljski tiskarni	78	—	234	—
Izdatki					
6.	Vezava Spisov Mišjakovega Julčka III.	165	60		
7.	Ivo Trošt: Moja setev I.	135	—		
8.	Tisk 2000 izvodov " I.	365	—		
9.	10.000 izvodov Narodne pesmi III.	730	—		
		1395	60		
10.	Saldo dne 16. nov. t. l.	305	64		
		1701	24	1701	24
Promet:					
	Prejemki K	1.701:24			
	Izdatki K	1.395:60			
		K 305:64			
	Saldo (prebitok) K	305:24			

Prodalo se je torej do 16. nov. t. l. 1328 kom. mlad. spisov za K 1382 in pa 1560 komadov Janko Zirovnikovih Narodnih pesmi za 312 K. To znaša skupaj 1694 K. Če odštejemo od te vsote 25% popust Učit. tiskarni, ki znaša skupaj K 423:50, vidimo, da smo prejeli za naše knjige letos čistih K 1270:50.

IV. Vrednost zaloge še ne prodanih knjig.

1. Vrednost zaloge brez odbitka K 24065:—
2. 35% odbitek znaša 8422:—
3. Vrednost zaloge s 35% odbitkom 15643:—
4. Če odtegnemo še 643:—
5. Je zaloga knjig vredna najmanj K 15000:—

V. Bilanca.

1. Naloženo po 4 1/2 4 1/2 in 5% K 71687:85
 2. C. F. J. I. jub. ustanova 10757:57
 3. V zadolžnicah 3476:61
 4. V srečkah in obligacijah 858:11
 5. Zdradni deleži Učit. tisk. 1100:—
 6. Inventar 200:—
 7. Saldo 31. dec. 1914 4661:33
- Skupaj brez zaloge knjig K 92.741:47
8. Zaloga knjig 15.000:—
- Skupaj K 107.741:47

Ta vsota, ki dela čast vsem nam, je uspeh naših delavnih sil, ki so oprte in koreninijo v idealni stanovski zavesti in ljubezni. Vsi, kar je nas, se čutimo, da smo ljudje in bratje drug drugemu; vsi smo eno — in vsak je vse! Zato le po tem potu naprej, da čimprej dosežemo svoj cilj in smoter!

Zborovalci so pazno sledili točno sestavljenemu poročilu ter ga vzeli z odobravanjem in pritrjevanjem na znanje.

V imenu pregledovalcev računov poročila tov. Alojzija Kečeli, da so račun v vzornem redu, ter predlaga odboru absolutorij, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Poleg tega predlaga tudi, da se izreče blagajniku za vzorni red v blagajniški knjigi in na njega zaslužnem delovanju za društvo še posebej zahvala in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

V odbor za leto 1915. so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, in sicer ti-le tovariši:

Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Anton Gnus, Julij Slapšak in Andrej Rape, odborniki

Pregledovalci računov so postali tovariši: Alojzija Kečeli, Ivan Petrič, in Vendelin Sadar.

Predlogi: Ustanovi se nanovo VI. mesto Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske

ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem. (Sprejeto.)

Razpiše naj se v teku leta 1915. tudi IV. mesto te ustanove, ker bo Srečko Razpotnik končal svoje študije. (Sprejeto.)

Ko se izvoli še »jury« za presojo tekmovalnih mladinskih spisov, zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

Šestinsirideseti občni zbor „Slov. deželnega učiteljskega društva.“

Ker občni zbor zaradi slabe železniške zveze in zaradi sedanjih neugodnih razmer ni bil sklepčen, sta na željo navzočih tovariša tajnik in blagajnik prečitala vsak svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Josip Ambrožič poroča:

Slavni zbor!

Med dopisi, ki so došli društvu imam razglednico, na kateri stoji med drugim: »Regulacija učiteljskih plač ni v zadnji vrsti odvisna od naše agilnosti.«

Dasiravno je minilo leto dni od zadnjega občnega zbora našega društva, korakamo vendar še vedno po trnjevi poti nasproti končnemu smotru svojih zahtev, t. j. regulacija učiteljskih plač. Kakor so kazale razmere, bi se bilo to že zgodilo; toda prehiteli so nas svetovno važni dogodki.

Društvo je tudi letošnje leto vršilo dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim članom. Deputacija pod vodstvom tovariša Juraja Režka je bila dvakrat pri ekscelecenci gospodu baronu Schwarzu. Odsšla je z vtiskom, da je vlada regulaciji naših plač bolj naklonjena kakor kdaj prej.

Kakor stoji slovensko učitelstvo sedaj na straži s puško v roki za blagor domovine, tako bo v miru čvrsto na delu za svoje pravice. Slovensko deželno učiteljsko društvo je vedno in bo vselej storilo o pravem času korake, ki jih naše zahteve opravčujejo.

V boju za ugled in gnotno stanje nismo bili tudi letos osamljeni. Za zgled naj navedemo imena tovariških organizacij, ki so bile potom brošure »Dejanja govore« obveščena o pravnih in gnotnih razmerah učitelstva v vojvodini Kranjski: Nemško dež. učit. društvo na Češkem, nemško-moravska učit. zveza, nemško dež. učit. društvo v Šleziji, gornejavstrijško dež. učit. društvo, nižnejavstrijško dež. učit. društvo, salburško dež. učit. društvo, koroško nemško učit. društvo, zveza nemških učiteljev in učiteljic na Šta-

Tako tudi knjigotlačec Schwentner, ki bo pa s obračunom šele po novem letu. — Poročevalec

ierskem. Imenovanim društvom se za priznajo naklonjenost najlepše zahvaljujemo. Vsem organizacijam smo namreč poslali brošure v več izvodih. Razpečali smo jih tako, da nismo mogli biti nekaterim na zopetno uslugo. »Dejanja govore« so se tedaj čitala v nemškem in češkem prevodu. Zanimanje za brošure je bilo večje, kakor smo sami mislili. Neko društvo je odgovorilo, da hoče naše razmere opisati v svojem časopisu. Posebno delavno je bilo nemško učiteljsko društvo v Kočevju. Vedno nas je informiralo, kako naj nadaljujemo in kaj naj storimo. To društvo ima na razpolago poslance, ki imajo v deželi velik vpliv. Brošure so se poslate vsem državnim poslanecem ter raznim neučiteljskim organizacijam. Dobre informacije in potrebna navodila so nam dajali

naši poslanci Gangl, dr. Ravniher, Reisinger. Zato najlepša hvala!

Društvo je bilo vedno v stiku ne samo s člani, ampak s prijatelji našega stanu.

Slavni zbor! Ladije, s katero se vozimo po razburkanem morju, ne zapustimo. Od zahtev, t. j. reg. učiteljskih plač, ne odnehajmo, dokler ne prikrmarimo v varno in svobodno pristanišče. Ta boji mora imeti za nas srečen izid.

Kančujem svoje kratko poročilo z upanjem, da se do prihodnjega občnega zbora uresničijo besede:

Plačajte naše delo! Služimo domovini, in kdo je več!

Blagajnikovo poročilo.

Računski zaključek za XXXXVI. upravno leto.

Št.	Prejemki	K	h
1.	Saldo 31. decembra 1913	11	55
2.	Dvignjene obresti	227	69
3.	Društvenina	38	—
	Skupaj	277	24
Št.	Izdatki	K	h
1.	Upravni stroški	72	49
2.	Časopisi, publikacije, tiskovine	62	88
3.	Zavezi	20	10
4.	Davek	12	22
5.	J. Pretnarjev spomenik	20	—
6.	Avstrijski „Rdeči križ“	50	—
	Skupaj	237	69
Promet:			
	Prejemki K	277:24	
	Izdatki K	237:69	
		K 514:93	
	Saldo K	39:55	
Bilanca:			
	1. Saldo 31. dec. 1913	K	39:55
	2. J. Travnova zap.	5143:70	
	3. Vloga v H. J. P. U. K.	3:91	
	4. Delež	52:50	
	5. Učiteljski sklad	63:45	
	Skupaj	K 5271:11	

Slovenska Šolska Matica.

Do današnjega dne je pobralo članarino 43 poverjenikov, na dolgu jih je pa še 17, in sicer: a) na Kranjskem 3; b) na Štajerskem 6; c) na Goriškem 3; d) v Istri 3 in d) v Trstu z okolico pa 2. Knjige S. Š. M. se pridno tiskajo, zato prosimo p. n. poverjenike, da blagovolijo čimprej pobrati članarino. G. poverjenik Ljubljanske okolice je odšel iz okraja; zato prosimo p. n. učitelstvo tega okraja, da pošlje članarino kar naravnost na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljano. Kdor je zamudil plačati članarino svojemu poverjeniku, naj pošlje 4 K kar naravnost v Ljubljano, da ne bo imel dotični poverjenik nepotrebnih stroškov. Za Marenberški okraj je prevzela poverjeništvu gospa Ana Hrenova, učiteljica na Muti, ker je njen soprog mobiliziran. Za Vranski okraj je prevzel poverjeništvu tov. Ivan Kramer, nadučitelj na Vranskem. Učitelstvo sodnega okraja Komen naj pošlje članarino g. okr. šol. nadzorniku M. Kantetu v Sežano, ker je tov. Al. Macarol mobiliziran. Tako je tudi s tovaršem M. Kalanom iz Bovca; če se nihče pristočno ne oglasi, da bi pobral članarino za Bovški okraj, naj jo pošlje vsak zase v Ljubljano. Tako svetujemo sploh vsem tistim, ki slučajno nimajo poverjenika v dotičnem okraju. Odhor S. Š. M. bo potem že poskrbel, da bo vsak član prejel svoje knjige za 1. 1915.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Srednješolske vesti.

Srednješolske vesti.

Ravnateljske izpremembe na hrvaških gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Srića in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju, Ernest Pacher, je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

V Pazinu so pri črnovojniškem pregledovanju potrdili za vojake vse profesorje odtodne hrvatske gimnazije z edino izjemo profesorja Šaše Santla. Ako vse asistentirane profesorje pokličejo pod zastavo, bo jih na zavodu ostalo samo kakih pet, zaradi česar je jako dvomljivo, da bi

se mogel v II. tečaju na gimnaziji vršiti pouk.

Dijaške čepice v Dalmaciji. Dijaki na srednjih zavodih v Dalmaciji so prisiljeni, kakor smo že poročali, da nosijo predpisane čepice. Čepice so podobne onim, ki jih nosijo pomorski častniki. V zlatem okroglem obročku se nahaja znak, katerega zavodu pripada dotični dijak. Ako dijak poseča gimnazijo, ima v obročku črko »G«, ako obiskuje realko, ima črko »R«, ako pa poseča navtično šolo, pa črko »N.« Dijaki morajo te čepice nositi tako med šolskim letom, kakor tudi v počitnicah.

Profesorja dr. Šerko in Anton Lovše iz Novega mesta, nadporočnika v rezervi, se zdaj nahajata v bolnišnici v Sarajevu kot maroderja zaradi naporov na srbskem bojišču.

Iz naše organizacije. Kranjsko.

Kranjska okrajna učiteljska društva morajo plačati »Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu v Ljubljani vsako leto 3 krome članarine. Za leto 1914. so še na dolgu ta-le društva: črnomajško, kamniško, krško, logaško, postojnsko in radovljiško. Da bo red, zato prosimo tovariše predsednike in blagajnike teh društev, da store svojo dolžnost.

Pedagoški in znanstven list „Popotnik“ bode izhajal, dokler traja svetovna vojna, vsak drugi mesec, tako da bode izšli po dve številki skupaj, da ne bodo na škodi čitatelji. Prva številka izide 20. t. m.

VODSTVO ZAVEZE.

Književnost.

»Popotnik« objavlja v 12. št. XXXV. letnika to vsebino: 1. Pav. Flerè. Svetovna vojna v ljudski šoli. 2. Miro Šijanec, Maribor: Dušni boji. 3. Dragotin Humek: Pouk v geometriji in geometrijskem risanju na meščanski šoli z ozirom na vsakdanje življenje. (Konec.) 4. Književno poročilo. 5. Razgled: Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Razine vesti. 6. Ob sklepu XXXV. letnika.

II. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem tekočega leta K 10.757:57. Ta vsota daje po 5% na leto K 537:87 obrestí; zato naj se že 1. 1915 ustanovi novo in sicer šestomestno po 80 K na leto. C. F. J. I. jub. ustanovo uživajo:

I. mesto: Marija Osana, gojenka I. l. c. kr. učiteljica v Ljubljani.

II. mesto: Vinko Pegan, dijak I. real. razreda v Ljubljani.

III. mesto: Dragotin Tratnik, dijak II. real. razreda v Idriji.

IV. mesto: Srečko Razpotnik, gojenec IV. l. c. kr. učit. v Ljubljani.

V. mesto: Kazimir Pretnar, dijak VI. gimn. razreda v Ljubljani.

III. Obračun za zalogo knjig.

»Učiteljska tiskarna« ima proti 25% popusta v komisiji zalogo knjig, ki jih izdaje naše društvo. Obračun, ki ga je podala tiskarna dne 16. nov. t. l., je sledeči:

Št.	Prejemki	K	h	K	h
1.	Saldo 1. jan. 1914			430	74
2.	1328 komadov prodanih mladinskih spisov	1382	—		
3.	25% popusta Učiteljski tiskarni	345	50	1036	50
4.	1560 komadov prodanih Nar. pesmi	312	—		
5.	25% popusta Učiteljski tiskarni	78	—	234	—
Izdatki					
6.	Vezava Spisov Mišjakovega Julčka III.	165	60		
7.	Ivo Trošt: Moja setev I.	135	—		
8.	Tisk 2000 izvodov " I.	365	—		
9.	10.000 izvodov Narodne pesmi III.	730	—		
		1395	60		
10.	Saldo dne 16. nov. t. l.	305	64		
		1701	24	1701	24
Promet:					
	Prejemki K	1701	24		
	Izdatki K	1395	60		
		K	306	64	
	Saldo (prebitok) K	305	24		

Prodalo se je torej do 16. nov. t. l. 1328 kom. mlad. spisov za K 1382 in pa 1560 komadov Janko Zirovnikovih Narodnih pesmi za 312 K. To znaša skupaj 1694 K. Če odštejemo od te vsote 25% popust Učit. tiskarni, ki znaša skupaj K 423:50, vidimo, da smo prejeli za naše knjige letos čistih K 1270:50.

IV. Vrednost zaloge še ne prodanih knjig.

1. Vrednost zaloge brez odbitka K 24065:—
2. 35% odbitek znaša 8422:—
3. Vrednost zaloge s 35% odbitkom 15643:—
4. Če odtegnemo še 643:—
5. Je zaloga knjig vredna najmanj K 15000:—

V. Bilanca.

1. Naloženo po 4 1/2 4 1/4 in 5% K 71687:85
 2. C. F. J. I. jub. ustanova 10757:57
 3. V zadolžnicah 3476:61
 4. V srečkah in obligacijah 858:11
 5. Zadržani deleži Učit. tisk. 1100:—
 6. Inventar 200:—
 7. Saldo 31. dec. 1914 4661:33
- Skupaj brez zaloge knjig K 92.741:47
8. Zaloga knjig 15.000:—
- Skupaj K 107.741:47

Ta vsota, ki dela čast vsem nam, je uspeh naših delavnih sil, ki so oprte in koreninijo v idealni stanovski zavesti in ljubezni. Vsi, kar je nas, se čutimo, da smo ljudje in bratje drug drugemu; vsi smo eno — in vsak je vse! Zato le po tem potu naprej, da čimprej dosežemo svoj cilj in smoter!

Zborovalci so pazno sledili točno sestavljenemu poročilu ter ga vzeli z odobravanjem in pritrjevanjem na znanje.

V imenu pregledovalcev računov poročila tov. Alojzija Kečeli, da so račun v vzornem redu, ter predlaga odboru absolutorij, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Poleg tega predlaga tudi, da se izreče blagajniku za vzorni red v blagajniški knjigi in na njega zaslužnem delovanju za društvo še posebej zahvala in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

V odbor za leto 1915. so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, in sicer ti-le tovariši:

Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Anton Gnus, Julij Slapšak in Andrej Rape, odborniki

Pregledovalci računov so postali tovariši: Alojzij Kečeli, Ivan Petrič, in Vendelin Sadar.

Predlogi: Ustanovi se nanovo VI. mesto Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske

ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem. (Sprejeto.)

Razpiše naj se v teku leta 1915. tudi IV. mesto te ustanove, ker bo Srečko Razpotnik končal svoje študije. (Sprejeto.)

Ko se izvoli še »jury« za presojo tekmovalnih mladinskih spisov, zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

Šestinsirideseti občni zbor „Slov. deželnega učiteljskega društva.“

Ker občni zbor zaradi slabe železniške zveze in zaradi sedanjih neugodnih razmer ni bil sklepčen, sta na željo navzočih tovariša tajnik in blagajnik prečitala vsak svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Josip Ambrožič poroča:

Slavni zbor!

Med dopisi, ki so došli društvu imam razglednico, na kateri stoji med drugim: »Regulacija učiteljskih plač ni v zadnji vrsti odvisna od naše agilnosti.«

Dasiravno je minilo leto dni od zadnjega občnega zbora našega društva, korakamo vendar še vedno po trnjevi poti nasproti končnemu smotru svojih zahtev, t. j. regulacija učiteljskih plač. Kakor so kazale razmere, bi se bilo to že zgodilo; toda prehiteli so nas svetovno važni dogodki.

Društvo je tudi letošnje leto vršilo dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim članom. Deputacija pod vodstvom tovariša Juraja Režka je bila dvakrat pri ekscelecenci gospodu baronu Schwarzu. Odsšla je z vtiskom, da je vlada regulaciji naših plač bolj naklonjena kakor kdaj prej.

Kakor stoji slovensko učitelstvo sedaj na straži s puško v roki za blagor domovine, tako bo v miru čvrsto na delu za svoje pravice. Slovensko deželno učiteljsko društvo je vedno in bo vselej storilo o pravem času korake, ki jih naše zahteve opravčujejo.

V boju za ugled in gnotno stanje nismo bili tudi letos osamljeni. Za zgled naj navedemo imena tovariških organizacij, ki so bile potom brošure »Dejanja govore« obveščena o pravnih in gnotnih razmerah učitelstva v vojvodinji Kranjski: Nemško dež. učit. društvo na Češkem, nemško-moravska učit. zveza, nemško dež. učit. društvo v Šleziji, gornejavstrijško dež. učit. društvo, nižnejavstrijško dež. učit. društvo, salburško dež. učit. društvo, koroško nemško učit. društvo, zveza nemških učiteljev in učiteljic na Šta-

Tako tudi knjigotlačec Schwentner, ki bo pa s obračunom šele po novem letu. — Poročevalec

ierskem. Imenovanim društvom se za priznane naklonjenost najlepše zahvaljujemo. Vsem organizacijam smo namreč poslali brošure v več izvodih. Razpečali smo jih tako, da nismo mogli biti nekaterim na zopetno uslugo. »Dejanja govore« so se tedaj čitala v nemškem in češkem prevodu. Zanimanje za brošure je bilo večje, kakor smo sami mislili. Neko društvo je odgovorilo, da hoče naše razmere opisati v svojem časopisu. Posebno delavno je bilo nemško učiteljsko društvo v Kočevju. Vedno nas je informiralo, kako naj nadaljujemo in kaj naj storimo. To društvo ima na razpolago poslance, ki imajo v deželi velik vpliv. Brošure so se poslate vsem državnim poslancem ter raznim neučiteljskim organizacijam. Dobre informacije in potrebna navodila so nam dajali

naši poslanci Gangl, dr. Ravniher, Reisinger. Zato najlepša hvala!

Društvo je bilo vedno v stiku ne samo s člani, ampak s prijatelji našega stanu.

Slavni zbor! Ladije, s katero se vozimo po razburkanem morju, ne zapustimo. Od zahtev, t. j. reg. učiteljskih plač, ne odnehamo, dokler ne prikrmarimo v varno in svobodno pristanišče. Ta boji mora imeti za nas srečen izid.

Kančujem svoje kratko poročilo z upanjem, da se do prihodnjega občnega zbora uresničijo besede:

Plačajte naše delo! Služimo domovini, in kdo je več!

Blagajnikovo poročilo.

Računski zaključek za XXXXVI. upravno leto.

Št.	Prejemki	K	h	
1.	Saldo 31. decembra 1913	11	55	
2.	Dvignjene obresti	227	69	
3.	Društvenina	38	—	
	Skupaj	277	24	
Št.	Izdatki	K	h	
1.	Upravni stroški	72	49	
2.	Časopisi, publikacije, tiskovine	62	88	
3.	Zavezi	20	10	
4.	Davek	12	22	
5.	J. Pretnarjev spomenik	20	—	
6.	Avstrijski „Rdeči križ“	50	—	
	Skupaj	237	69	
Promet:				
	Prejemki K	277	24	
	Izdatki K	237	69	
		K	514	93
	Saldo K	39	55	
Bilanca:				
	1. Saldo 31. dec. 1913	K	39	55
	2. J. Travnova zap.	5143	70	
	3. Vloga v H. J. P. U. K.	3	91	
	4. Delež	52	50	
	5. Učiteljski sklad	63	45	
	Skupaj	K	5271	11

Slovenska Šolska Matica.

Do današnjega dne je pobralo članarino 43 poverjenikov, na dolgu jih je pa še 17, in sicer: a) na Kranjskem 3; b) na Štajerskem 6; c) na Goriškem 3; d) v Istri 3 in d) v Trstu z okolico pa 2. Knjige S. Š. M. se pridno tiskajo, zato prosimo p. n. poverjenike, da blagovolijo čimprej pobrati članarino. G. poverjenik Ljubljanske okolice je odšel iz okraja; zato prosimo p. n. učitelstvo tega okraja, da pošlje članarino kar naravnost na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljano. Kdor je zamudil plačati članarino svojemu poverjeniku, naj pošlje 4 K kar naravnost v Ljubljano, da ne bo imel dotični poverjenik nepotrebnih stroškov. Za Marenberški okraj je prevzela poverjeništvu gospa Ana Hrenova, učiteljica na Muti, ker je njen soprog mobiliziran. Za Vranski okraj je prevzel poverjeništvu tov. Ivan Kramer, nadučitelj na Vranskem. Učitelstvo sodnega okraja Komen naj pošlje članarino g. okr. šol. nadzorniku M. Kantetu v Sežano, ker je tov. Al. Macarol mobiliziran. Tako je tudi s tovaršem M. Kalanom iz Bovca; če se nihče pristočno ne oglasi, da bi pobral članarino za Bovški okraj, naj jo pošlje vsak zase v Ljubljano. Tako svetujemo sploh vsem tistim, ki slučajno nimajo poverjenika v dotičnem okraju. Odhor S. Š. M. bo potem že poskrbel, da bo vsak član prejel svoje knjige za 1. 1915.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Srednješolske vesti.

Srednješolske vesti.

Ravnateljske izpremembe na hrvaških gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Srića in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju, Ernest Pacher, je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

V Pazinu so pri črnovojniškem pregledovanju potrdili za vojake vse profesorje odtodne hrvatske gimnazije z edino izjemo profesorja Šaše Santla. Ako vse asistentirane profesorje pokličejo pod zastavo, bo jih na zavodu ostalo samo kakih pet, zaradi česar je jako dvomljivo, da bi

se mogel v II. tečaju na gimnaziji vršiti pouk.

Dijaške čepice v Dalmaciji. Dijaki na srednjih zavodih v Dalmaciji so prisiljeni, kakor smo že poročali, da nosijo predpisane čepice. Čepice so podobne onim, ki jih nosijo pomorski častniki. V zlatem okroglem obročku se nahaja znak, katerega zavodu pripada dotični dijak. Ako dijak poseča gimnazije, ima v obročku črko »G«, ako obiskuje realko, ima črko »R«, ako pa poseča navtično šolo, pa črko »N.« Dijaki morajo te čepice nositi tako med šolskim letom, kakor tudi v počitnicah.

Profesorja dr. Šerko in Anton Lovše iz Novega mesta, nadporočnika v rezervi, se zdaj nahajata v bolnišnici v Sarajevu kot maroderja zaradi naporov na srbskem bojišču.

Iz naše organizacije. Kranjsko.

Kranjska okrajna učiteljska društva morajo plačati »Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu v Ljubljani vsako leto 3 krome članarine. Za leto 1914. so še na dolgu ta-le društva: črnomajško, kamniško, krško, logaško, postojnsko in radovljiško. Da bo red, zato prosimo tovariše predsednike in blagajnike teh društev, da store svojo dolžnost.

Pedagoški in znanstven list „Popotnik“ bode izhajal, dokler traja svetovna vojna, vsak drugi mesec, tako da bode izšil po dve številki skupaj, da ne bodo na škodi čitatelji. Prva številka izide 20. t. m.

VODSTVO ZAVEZE.

Književnost.

»Popotnik« objavlja v 12. št. XXXV. letnika to vsebino: 1. Pav. Flerè. Svetovna vojna v ljudski šoli. 2. Miro Šijanec, Maribor: Dušni boji. 3. Dragotin Humek: Pouk v geometriji in geometrijskem risanju na meščanski šoli z ozirom na vsakdanje življenje. (Konec.) 4. Književno poročilo. 5. Razgled: Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Razine vesti. 6. Ob sklepu XXXV. letnika.